

Deddf Llywodraeth Leol (Cymru) 2015

2015 dccc 6

Local Government (Wales) Act 2015

2015 anaw 6

Lluniwyd Nodiadau Esboniadol yn gymorth i ddeall y Deddf hon ac maent ar gael ar wahân.

Explanatory Notes have been produced to assist in the understanding of this Act and are available separately.

£11.00

Deddf Llywodraeth Leol (Cymru) 2015

2015 dccc 6

Local Government (Wales) Act 2015

2015 anaw 6

Deddf Llywodraeth Leol (Cymru) 2015

2015 dccc 6

CYNNWYS

Rhagarweiniol

- 1 Trosolwg
- 2 Prif ddiffiniadau

Awdurdodau lleol sy'n uno'n wirfoddol

- 3 Cynigion ar gyfer uno
- 4 Ymgynghori cyn gwneud cais i uno
- 5 Canllawiau ynghylch ceisiadau i uno
- 6 Pŵer i wneud rheoliadau uno
- 7 Awdurdodau cysgodol
- 8 Etholiadau a chynghorwyr
- 9 Awdurdodau â model gweithrediaeth maer a chabinet
- 10 Darpariaeth ganlyniadol etc. arall

Pwyllgorau pontio

- 11 Pwyllgorau pontio
- 12 Cyfansoddiad pwyllgorau pontio
- 13 Swyddogaethau pwyllgorau pontio
- 14 Is-bwyllgorau i bwyllgorau pontio
- 15 Darparu cyllid, cyfleusterau a gwybodaeth i bwyllgorau pontio

Trefniadau etholiadol etc. ar gyfer prif ardaloedd newydd

- 16 Cyfarwyddydau i gynnal adolygiad cychwynnol
- 17 Cyfarwyddydau a chanllawiau i'r Comisiwn
- 18 Cynnal adolygiad cychwynnol
- 19 Y weithdrefn ragadolygu
- 20 Ymgynghori ac ymchwilio
- 21 Adrodd ar adolygiad cychwynnol
- 22 Gweithredu gan Weinidogion Cymru
- 23 Rheoliadau etholiadol os na wneir unrhyw argymhellion
- 24 Cyfnodau adolygu yn y dyfodol

Local Government (Wales) Act 2015

2015 anaw 6

CONTENTS

Introductory

- 1 Overview
- 2 Main definitions

Voluntary mergers of local authorities

- 3 Proposals for merger
- 4 Consultation before making merger application
- 5 Guidance about merger applications
- 6 Power to make merger regulations
- 7 Shadow authorities
- 8 Elections and councillors
- 9 Mayor and cabinet executive model authorities
- 10 Other consequential etc. provision

Transition committees

- 11 Transition committees
- 12 Composition of transition committees
- 13 Functions of transition committees
- 14 Sub-committees of transition committees
- 15 Provision of funding, facilities and information to transition committees

Electoral arrangements etc. for new principal areas

- 16 Directions to conduct initial review
- 17 Directions and guidance to Commission
- 18 Conduct of initial review
- 19 Pre-review procedure
- 20 Consultation and investigation
- 21 Reporting on initial review
- 22 Implementation by Welsh Ministers
- 23 Electoral regulations if no recommendations made
- 24 Future review periods

Trefniadau cydnabyddiaeth ariannol etc. ar gyfer prif awdurdodau lleol newydd

- 25 Cyfarwyddydau i Banel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol i gyflawni swyddogaethau perthnasol
- 26 Adroddiadau'r Panel
- 27 Cyfarwyddydau a chanllawiau i'r Panel
- 28 Datganiadau polisi tâl

Cyfyngiadau ar drafodion a recriwtio etc. gan awdurdodau sy'n uno

- 29 Cyfyngu ar drafodion a recriwtio etc. drwy gyfarwyddyd
- 30 Cyfarwyddydau o dan adran 29(1): atodol
- 31 Cyfarwyddydau o dan adran 29(1): darpariaeth bellach ynghylch cronfeydd wrth gefn
- 32 Cyfarwyddydau o dan adran 29(3): atodol
- 33 Cyfarwyddydau: canlyniadau tramgwyddo
- 34 Dehongli adrannau 29 i 36
- 35 Dyfarnu a yw trothwyon ariannol wedi eu croesi
- 36 Canllawiau mewn perthynas â thrafodion, recriwtio etc.

Gofynion gwybodaeth

- 37 Gofyniad ar awdurdod sy'n uno i ddarparu gwybodaeth i Weinidogion Cymru
- 38 Gofyniad ar awdurdod sy'n uno i ddarparu gwybodaeth i awdurdodau eraill

Darpariaethau eraill sy'n ymwneud â Phanel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol

- 39 Ymestyn dros dro swyddogaethau'r Panel sy'n ymwneud â phenaethiaid gwasanaethau cyflogedig i brif swyddogion
- 40 Newidiadau i'r ddyletswydd i roi sylw i argymhellion y Panel ynghylch cyflogau
- 41 Aelodaeth y Panel

Amrywiol

- 42 Arolwg o gynghorwyr ac ymgeiswyr na fu iddynt lwyddo i gael eu hethol yn gynghorwyr
- 43 Cynigion a gyflwynwyd cyn i Ran 3 o Ddeddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru) 2013 gychwyn

Atodol

- 44 Rheoliadau
- 45 Dehongli
- 46 Cychwyn
- 47 Enw byr

Remuneration etc. arrangements for new principal local authorities

- 25 Directions to Independent Remuneration Panel for Wales to perform relevant functions
- 26 Reports of Panel
- 27 Directions and guidance to Panel
- 28 Pay policy statements

Restraints on transactions and recruitment etc. by merging authorities

- 29 Restraining transactions and recruitment etc. by direction
- 30 Directions under section 29(1): supplementary
- 31 Directions under section 29(1): further provision about reserves
- 32 Directions under section 29(3): supplementary
- 33 Directions: consequences of contravention
- 34 Interpretation of sections 29 to 36
- 35 Determining whether financial limits have been exceeded
- 36 Guidance in relation to transactions, recruitment etc.

Information requirements

- 37 Requirement on merging authority to provide information to Welsh Ministers
- 38 Requirement on merging authority to provide information to other authorities

Other provisions relating to Independent Remuneration Panel for Wales

- 39 Temporary extension of functions of Panel relating to heads of paid service to chief officers
- 40 Changes to duty to have regard to Panel recommendations about salaries
- 41 Panel membership

Miscellaneous

- 42 Survey of councillors and unsuccessful candidates for election as councillors
- 43 Proposals submitted before commencement of Part 3 of Local Government (Democracy) (Wales) Act 2013

Supplementary

- 44 Regulations
- 45 Interpretation
- 46 Commencement
- 47 Short title

Deddf Llywodraeth Leol (Cymru) 2015

Deddf gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru i wneud darpariaeth ar gyfer lleihau nifer y prif awdurdodau lleol yng Nghymru, ac mewn cysylltiad â hynny, ac i wneud diwygiadau eraill i gyfraith llywodraeth leol fel y mae'n gymwys mewn perthynas â Chymru.

[25 Tachwedd 2015]

Gan ei fod wedi ei basio gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ac wedi derbyn cydsyniad Ei Mawrhydi, deddfir fel a ganlyn:

Rhagarweiniol

1 Trosolwg

- (1) Mae'r Ddeddf hon yn gwneud darpariaeth ar gyfer uno 2 brif ardal bresennol neu ragor i greu un brif ardal newydd, gyda phrif awdurdod lleol newydd, ac mewn cysylltiad â hynny; ac yn fwy penodol—
 - (a) mae adrannau 3 i 10 yn gwneud darpariaeth sy'n galluogi Gweinidogion Cymru i wneud rheoliadau sy'n uno prif ardaloedd presennol i greu prif ardal newydd, gyda phrif awdurdod lleol newydd, mewn ymateb i gais gan y prif awdurdodau lleol presennol;
 - (b) mae adrannau 11 i 15 yn gwneud darpariaeth i brif awdurdodau lleol ar gyfer y prif ardaloedd presennol yr arfaethir eu huno i greu prif ardal newydd sefydlu pwyllgorau pontio (pa un ai drwy reoliadau neu drwy Fil a gyflwynir yng Nghynulliad Cenedlaethol Cymru gan Weinidogion Cymru);
 - (c) mae adrannau 16 i 24 yn gwneud darpariaeth ar gyfer trefniadau etholiadol a materion cysylltiedig mewn perthynas â phrif ardaloedd newydd;
 - (d) mae adrannau 25 i 28 yn gwneud darpariaeth ar gyfer cydnabyddiaeth ariannol i aelodau ac uwch swyddogion prif awdurdodau lleol ar gyfer prif ardaloedd newydd, ac mewn cysylltiad â hynny;
 - (e) mae adrannau 29 i 36 yn gwneud darpariaeth sy'n galluogi Gweinidogion Cymru i osod cyfyngiadau ar drafodion, a gweithgareddau eraill, gan brif awdurdodau lleol ar gyfer prif ardaloedd yr arfaethir eu huno i greu prif ardal newydd;
 - (f) mae adrannau 37 a 38 yn darparu ar gyfer gosod gofynion ar y prif awdurdodau lleol hynny i ddarparu gwybodaeth.

Local Government (Wales) Act 2015

An Act of the National Assembly for Wales to make provision for and in connection with a reduction in the number of principal local authorities in Wales and to make other amendments of local government law as it applies in relation to Wales.

[25 November 2015]

Having been passed by the National Assembly for Wales and having received the assent of Her Majesty, it is enacted as follows:

Introductory

1 Overview

- (1) This Act makes provision for, and in connection with, the merger of 2 or more existing principal areas into a single new principal area, with a new principal local authority; and more specifically –
 - (a) sections 3 to 10 make provision enabling the Welsh Ministers to make regulations merging existing principal areas into a new principal area, with a new principal local authority, in response to an application made by the existing principal local authorities;
 - (b) sections 11 to 15 make provision for transition committees to be established by principal local authorities for existing principal areas which are proposed to be merged into a new principal area (whether by regulations or by a Bill introduced in the National Assembly for Wales by the Welsh Ministers);
 - (c) sections 16 to 24 make provision for electoral arrangements and related matters in relation to new principal areas;
 - (d) sections 25 to 28 make provision for and in connection with the remuneration of members of principal local authorities for new principal areas and their senior officials;
 - (e) sections 29 to 36 make provision enabling the Welsh Ministers to impose restraints on transactions by, and other activities of, principal local authorities for principal areas which are proposed to be merged into a new principal area;
 - (f) sections 37 and 38 provide for the imposition of requirements on those principal local authorities to provide information.

- (2) Mae'r Ddeddf hon hefyd yn gwneud diwygiadau eraill i'r gyfraith llywodraeth leol; ac yn fwy penodol—
- (a) mae adran 39 yn gwneud darpariaeth i'r rheolaethau ar gyflogau penaethiaid gwasanaethau cyflogedig prif awdurdodau lleol fod yn gymwys i brif swyddogion eraill am gyfnod dros dro;
 - (b) mae adran 40 yn gwneud newidiadau i'r ddyletswydd ar awdurdodau lleol penodol i roi sylw i argymhellion Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol;
 - (c) mae adran 41 yn gwneud darpariaeth ynghylch aelodaeth Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol;
 - (d) mae adran 42 yn diwygio'r darpariaethau sy'n ymwneud ag arolygon o gynghorwyr ac ymgeiswyr na fu iddynt lwyddo i gael eu hethol yn gynghorwyr;
 - (e) mae adran 43 yn darparu ar gyfer arbed cynigion etholiadol a gyflwynwyd i Weinidogion Cymru cyn i Ran 3 o Ddeddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru) 2013 ddod i rym.

2 Prif ddiffiniadau

- (1) Mae'r diffiniadau a ganlyn yn cael effaith at ddibenion y Ddeddf hon.
- (2) Ystyr "rheoliadau uno" yw rheoliadau o dan adran 6.
- (3) Ystyr "awdurdod sy'n uno" yw—
 - (a) prif awdurdod lleol ar gyfer prif ardal sydd i gael ei huno i greu prif ardal newydd yn rhinwedd rheoliadau uno, neu
 - (b) (ac eithrio pan fo'r cyd-destun yn darparu fel arall) prif awdurdod lleol ar gyfer prif ardal sydd i gael ei huno i greu prif ardal newydd yn rhinwedd darpariaethau Bil a gyflwynir yng Nghynulliad Cenedlaethol Cymru gan Weinidogion Cymru neu Ddeddf Cynulliad Cenedlaethol Cymru.
- (4) Ystyr "prif ardal" yw sir neu fwrdeistref sirol yng Nghymru.
- (5) Ystyr "prif awdurdod lleol" yw'r awdurdod lleol ar gyfer prif ardal.
- (6) Ystyr "prif ardal arfaethedig" yw ardal a bennir fel prif ardal newydd—
 - (a) mewn cais o dan adran 3(1) neu mewn rheoliadau uno, neu
 - (b) mewn cynigion a gyhoeddir gan Weinidogion Cymru (pa un ai mewn Bil drafft ai peidio), mewn Bil a gyflwynir yng Nghynulliad Cenedlaethol Cymru gan Weinidogion Cymru neu Ddeddf Cynulliad Cenedlaethol Cymru.
- (7) Ystyr "awdurdod cysgodol" yw—
 - (a) awdurdod sydd wedi ei sefydlu fel awdurdod cysgodol yn unol â darpariaeth a gynhwysir mewn rheoliadau uno o dan adran 7, neu
 - (b) awdurdod sydd wedi ei ethol fel awdurdod cysgodol ar gyfer prif ardal newydd a bennir mewn Deddf Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn unol â darpariaeth a wneir gan y Ddeddf.
- (8) Ystyr "dyddiad trosglwyddo"—

- (2) This Act also makes other amendments to local government law; and more specifically –
- (a) section 39 makes provision for controls on the salaries of heads of paid service of principal local authorities to apply to other chief officers for a temporary period;
 - (b) section 40 makes changes to the duty of certain local authorities to have regard to recommendations of the Independent Remuneration Panel for Wales;
 - (c) section 41 makes provision about the membership of the Independent Remuneration Panel for Wales;
 - (d) section 42 amends the provisions relating to surveys of councillors and unsuccessful candidates for election as councillors;
 - (e) section 43 provides for the saving of electoral proposals submitted to the Welsh Ministers before the commencement of Part 3 of the Local Government (Democracy) (Wales) Act 2013 came into force.

2 Main definitions

- (1) The following definitions have effect for the purposes of this Act.
- (2) “Merger regulations” means regulations under section 6.
- (3) “Merging authority” means –
- (a) a principal local authority for a principal area which is to be merged into a new principal area by virtue of merger regulations, or
 - (b) (except where the context otherwise provides) a principal local authority for a principal area which is to be merged into a new principal area by virtue of provisions of a Bill introduced in the National Assembly for Wales by the Welsh Ministers or an Act of the National Assembly for Wales.
- (4) “Principal area” means a county or county borough in Wales.
- (5) “Principal local authority” means the local authority for a principal area.
- (6) “Proposed principal area” means an area specified as a new principal area –
- (a) in an application under section 3(1) or in merger regulations, or
 - (b) in proposals published by the Welsh Ministers (whether or not in a draft Bill), in a Bill introduced in the National Assembly for Wales by the Welsh Ministers or in an Act of the National Assembly for Wales.
- (7) “Shadow authority” means –
- (a) an authority which has been established as a shadow authority in accordance with provision included in merger regulations under section 7, or
 - (b) an authority which has been elected as a shadow authority for a new principal area specified in an Act of the National Assembly for Wales in accordance with provision made by the Act.
- (8) “Transfer date” means –

- (a) mewn perthynas ag achos pan fo ardaloedd prif awdurdodau lleol wedi uno (neu'n mynd i uno) i greu prif ardal newydd yn rhinwedd rheoliadau uno, yw 1 Ebrill 2018;
 - (b) mewn perthynas ag achos pan fo ardaloedd prif awdurdodau lleol wedi uno (neu'n mynd i uno) i greu prif ardal newydd yn rhinwedd Deddf Cynulliad Cenedlaethol Cymru, yw 1 Ebrill 2020.
- (9) Ystyr "pwyllgor pontio" yw pwyllgor pontio a sefydlir yn unol â rheoliadau o dan adran 11.

Awdurdodau lleol sy'n uno'n wirfoddol

3 Cynigion ar gyfer uno

- (1) Caiff unrhyw 2 brif awdurdod lleol neu ragor, yn ddim hwyrach na 30 Tachwedd 2015 neu unrhyw ddyddiad diweddarach y caiff Gweinidogion Cymru ei bennu drwy reoliadau, wneud cais ar y cyd i Weinidogion Cymru yn cynnig uno eu prif ardaloedd i greu prif ardal newydd.
- (2) Nid yw adran 101 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 (trefniadau ar gyfer cyflawni swyddogaethau gan awdurdodau lleol) yn gymwys i'r swyddogaeth o wneud cais o dan is-adran (1).
- (3) Ni chaniateir i'r swyddogaeth o wneud cais gan brif awdurdod lleol o dan is-adran (1) fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth y prif awdurdod lleol o dan drefniadau gweithrediaeth (o fewn ystyr Rhan 2 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000).
- (4) Mae'r cyfeiriadau yn y Ddeddf hon at wneud cais o dan is-adran (1) yn cynnwys gwneud cais ar y cyd i Weinidogion Cymru, cyn i'r adran hon ddod i rym, gan 2 brif awdurdod lleol neu ragor sy'n cynnig uno eu prif ardaloedd i greu prif ardal newydd.

4 Ymgynghori cyn gwneud cais i uno

- (1) Cyn i brif awdurdodau lleol wneud cais o dan adran 3(1) rhaid i'r prif awdurdodau lleol ymgynghori â'r canlynol –
 - (a) aelodau'r cyhoedd mewn unrhyw brif ardal y mae'r cynnig i uno yn debygol o effeithio arni ("ardal yr effeithir arni"),
 - (b) y prif awdurdodau lleol ar gyfer ardaloedd yr effeithir arnynt a chynghorau ar gyfer cymunedau mewn unrhyw ardal yr effeithir arni,
 - (c) yr awdurdod Parc Cenedlaethol ar gyfer unrhyw ardal sy'n gyfan gwbl neu'n rhannol o fewn unrhyw ardal yr effeithir arni,
 - (d) prif swyddog yr heddlu a'r comisiynydd heddlu a throseddau ar gyfer unrhyw ardal heddlu sy'n gyfan gwbl neu'n rhannol o fewn unrhyw ardal yr effeithir arni,
 - (e) yr awdurdod tân ac achub ar gyfer unrhyw ardal sy'n gyfan gwbl neu'n rhannol o fewn unrhyw ardal yr effeithir arni,
 - (f) y bwrdd iechyd lleol ar gyfer unrhyw ardal sy'n gyfan gwbl neu'n rhannol o fewn unrhyw ardal yr effeithir arni,

- (a) in relation to a case in which the areas of principal local authorities are (or are to be) merged into a new principal area by virtue of merger regulations, 1 April 2018;
 - (b) in relation to a case in which the areas of principal local authorities are (or are to be) merged into a new principal area by virtue of an Act of the National Assembly for Wales, 1 April 2020.
- (9) “Transition committee” means a transition committee established in accordance with regulations under section 11.

Voluntary mergers of local authorities

3 Proposals for merger

- (1) Any 2 or more principal local authorities may, no later than 30 November 2015 or such later date as the Welsh Ministers may by regulations specify, jointly make to the Welsh Ministers an application proposing the merger of their principal areas into a new principal area.
- (2) Section 101 of the Local Government Act 1972 (arrangements for discharge of functions by local authorities) does not apply to the function of making an application under subsection (1).
- (3) The function of making an application under subsection (1) by a principal local authority is not to be the responsibility of an executive of the principal local authority under executive arrangements (within the meaning of Part 2 of the Local Government Act 2000).
- (4) References in this Act to making of an application under subsection (1) include making, before the coming into force of this section, an application to the Welsh Ministers jointly by 2 or more principal local authorities proposing the merger of their principal areas into a new principal area.

4 Consultation before making merger application

- (1) Before an application is made by principal local authorities under section 3(1) the principal local authorities must consult—
 - (a) members of the public in any principal area likely to be affected by the proposal for merger (an “affected area”),
 - (b) the principal local authorities for affected areas and councils for communities in any affected area,
 - (c) the National Park authority for any area falling wholly or partly within any affected area,
 - (d) the chief officer of police and the police and crime commissioner for any police area falling wholly or partly within any affected area,
 - (e) the fire and rescue authority for any area falling wholly or partly within any affected area,
 - (f) the local health board for any area falling wholly or partly within any affected area,

- (g) pob undeb llafur a gydnabyddir (o fewn yr ystyr a roddir i “recognised” yn Neddf Undebau Llafur a Chysylltiadau Llafur (Cydgrynhoi) 1992) gan un neu ragor o’r prif awdurdodau lleol, ac
 - (h) unrhyw bersonau eraill y mae’r prif awdurdodau lleol o’r farn eu bod yn briodol.
- (2) Rhaid bodloni is-adran (1) mewn perthynas â chais a wneir cyn i’r adran hon ddod i rym (yn ogystal â chais a wneir ar ôl hynny); a rhaid i unrhyw ymgynghoriad a gynhelir cyn i’r adran hon ddod i rym fodloni gofynion yr is-adran honno.

5 Canllawiau ynghylch ceisiadau i uno

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru ddyroddi canllawiau –
- (a) ynghylch yr amcanion y dylai cynnig sydd mewn cais o dan adran 3(1) fwriadu eu cyflawni,
 - (b) ynghylch y materion y dylid eu hystyried wrth lunio’r cynnig sydd mewn cais o dan adran 3(1),
 - (c) ynghylch sut y mae’r ymgynghoriad sy’n ofynnol gan adran 4(1) i gael ei gynnal, a
 - (d) fel arall mewn perthynas â gwneud ceisiadau o dan adran 3(1).
- (2) Rhaid i brif awdurdodau lleol roi sylw i unrhyw ganllawiau a ddyroddir o dan is-adran (1).
- (3) Gellir cydymffurfio â’r gofyniad yn is-adran (2) drwy roi sylw i unrhyw ganllawiau mewn perthynas ag unrhyw faterion y cyfeirir atynt yn is-adran (1) a ddyroddwyd gan Weinidogion Cymru cyn i’r adran hon ddod i rym.

6 Pŵer i wneud rheoliadau uno

- (1) Pan wneir cais i Weinidogion Cymru o dan adran 3(1) caiff Gweinidogion Cymru, os ydynt o’r farn ei bod yn briodol gwneud hynny, wneud rheoliadau ar gyfer cyfansoddiad prif ardal newydd drwy uno, i greu prif ardal newydd, brif ardaloedd y prif awdurdodau lleol a wnaeth y cais.
- (2) Rhaid i reoliadau uno wneud darpariaeth ar gyfer –
- (a) sefydlu’r brif ardal newydd a diddymu’r prif ardaloedd presennol,
 - (b) ffin y brif ardal newydd,
 - (c) enw Cymraeg ac enw Saesneg y brif ardal newydd,
 - (d) pa un a yw’r brif ardal newydd i fod yn sir neu’n fwrdeistref sirol,
 - (e) sefydlu, fel cyngor sir neu gyngor bwrdeistref sirol, awdurdod lleol ar gyfer y brif ardal newydd,
 - (f) enw Cymraeg ac enw Saesneg y prif awdurdod lleol newydd,
 - (g) trosglwyddo swyddogaethau’r awdurdodau sy’n uno i’r prif awdurdod lleol newydd, ac
 - (h) dirwyn i ben a diddymu’r awdurdodau sy’n uno.

- (g) every trade union which is recognised (within the meaning of the Trade Union and Labour Relations (Consolidation) Act 1992) by one or more of the principal local authorities, and
 - (h) any other persons which the principal local authorities consider appropriate.
- (2) Subsection (1) must be satisfied in relation to an application made before the coming into force of this section (as well as to one made afterwards); and any consultation undertaken before the coming into force of this section may satisfy the requirements of that subsection.

5 Guidance about merger applications

- (1) The Welsh Ministers may issue guidance –
- (a) as to the objectives which a proposal contained in an application under section 3(1) should be intended to achieve,
 - (b) about matters that should be taken into account in formulating the proposal contained in an application under section 3(1),
 - (c) about how the consultation required by section 4(1) is to be conducted, and
 - (d) otherwise in relation to the making of applications under section 3(1).
- (2) Principal local authorities must have regard to any guidance issued under subsection (1).
- (3) The requirement in subsection (2) may be complied with by having regard to any guidance in relation to any of the matters referred to in subsection (1) which was issued by the Welsh Ministers before the coming into force of this section.

6 Power to make merger regulations

- (1) Where an application is made to the Welsh Ministers under section 3(1), the Welsh Ministers may, if they consider it appropriate to do so, make regulations for the constitution of a new principal area by merging, to create a new principal area, the principal areas of the principal local authorities by which the application was made.
- (2) Merger regulations must provide for –
- (a) the establishment of the new principal area and the abolition of the existing principal areas,
 - (b) the boundary of the new principal area,
 - (c) the English language name and Welsh language name of the new principal area,
 - (d) whether the new principal area is to be a county or a county borough,
 - (e) the establishment, as a county council or a county borough council, of a local authority for the new principal area,
 - (f) the English language name and Welsh language name of the new principal local authority,
 - (g) the transfer of functions of the merging authorities to the new principal local authority, and
 - (h) the winding up and dissolution of the merging authorities.

- (3) Pan fo'r brif ardal newydd i fod yn sir, rhaid i'r rheoliadau uno ddarparu y bydd y prif awdurdod lleol newydd yn cael enw'r sir ynghyd ag –
- (a) yn achos yr enw Saesneg, y geiriau "County Council" neu'r gair "Council", a
 - (b) yn achos yr enw Cymraeg, y geiriau "Cyngor Sir" neu'r gair "Cyngor".
- (4) Pan fo'r brif ardal newydd i fod yn fwrdeistref sirol, rhaid i'r rheoliadau uno ddarparu y bydd y prif awdurdod lleol newydd yn cael enw'r bwrdeistref sirol ynghyd ag –
- (a) yn achos yr enw Saesneg, y geiriau "County Borough Council" neu'r gair "Council", a
 - (b) yn achos yr enw Cymraeg, y geiriau "Cyngor Bwrdeistref Sirol" neu'r gair "Cyngor".

7 Awdurdodau cysgodol

- (1) Rhaid i reoliadau uno –
- (a) gwneud darpariaeth ar gyfer sefydlu, o ddyddiad penodedig, awdurdod cysgodol sy'n cynnwys holl aelodau'r awdurdodau sy'n uno,
 - (b) gwneud darpariaeth ar gyfer penodi gweithrediaeth gysgodol gan yr awdurdod cysgodol,
 - (c) pennu cyfansoddiad y weithrediaeth gysgodol,
 - (d) gwneud darpariaeth sy'n pennu swyddogaethau'r awdurdod cysgodol a'r weithrediaeth gysgodol, ac ynghylch arfer y swyddogaethau hynny, yn ystod y cyfnod cysgodol,
 - (e) gwneud darpariaeth ynghylch ariannu'r awdurdod cysgodol, a
 - (f) gwneud darpariaeth i'r awdurdod cysgodol a'r weithrediaeth gysgodol ddod yn brif awdurdod lleol ar gyfer y brif ardal newydd, ac yn weithrediaeth ar gyfer y prif awdurdod lleol hwnnw, ar gyfer y cyfnod cyn yr etholiad.
- (2) Yn is-adran (1) ystyr "cyfnod cysgodol" yw'r cyfnod –
- (a) sy'n dechrau â'r dyddiad yr awdurdodir neu y gwneir hi'n ofynnol yn gyntaf i'r awdurdod cysgodol neu'r weithrediaeth gysgodol arfer unrhyw swyddogaethau yn unol â'r rheoliadau uno, a
 - (b) sy'n dod i ben yn union cyn y dyddiad trosglwyddo.
- (3) Yn is-adran (1) ystyr "cyfnod cyn yr etholiad" yw'r cyfnod –
- (a) sy'n dechrau â'r dyddiad trosglwyddo, a
 - (b) sy'n dod i ben yn union cyn y pedwerydd diwrnod ar ôl cynnal yr etholiad cyffredin cyntaf ar gyfer cynghorwyr i'r prif awdurdod lleol newydd.
- (4) Caiff Gweinidogion Cymru ddyroddi canllawiau mewn perthynas ag arfer swyddogaethau gan awdurdodau cysgodol a gweithrediaethau cysgodol a sefydlir neu a benodir yn unol â rheoliadau uno; a rhaid i awdurdodau cysgodol a gweithrediaethau cysgodol roi sylw i ganllawiau a ddyroddir o dan yr is-adran hon wrth arfer eu swyddogaethau.

- (3) Where the new principal area is to be a county, the merger regulations must provide for the new principal local authority to have the name of the county with the addition –
 - (a) in the case of the English language name, of the words “County Council” or the word “Council”, and
 - (b) in the case of the Welsh language name, of the words “Cyngor Sir” or the word “Cyngor”.
- (4) Where the new principal area is to be a county borough, the merger regulations must provide for the new principal local authority to have the name of the county borough with the addition –
 - (a) in the case of the English language name, of the words “County Borough Council” or the word “Council”, and
 - (b) in the case of the Welsh language name, of the words “Cyngor Bwrdeistref Sirol” or the word “Cyngor”.

7 Shadow authorities

- (1) Merger regulations must –
 - (a) make provision for there to be established from a specified date a shadow authority consisting of all the members of the merging authorities,
 - (b) make provision for the appointment of a shadow executive by the shadow authority,
 - (c) specify the composition of the shadow executive,
 - (d) make provision specifying the functions of the shadow authority and the shadow executive, and about the exercise of those functions, during the shadow period,
 - (e) make provision about the funding of the shadow authority, and
 - (f) make provision for the shadow authority and the shadow executive to become the principal local authority for the new principal area, and the executive for that principal local authority, for the pre-election period.
- (2) In subsection (1) “shadow period” means the period –
 - (a) beginning with the date on which the shadow authority or shadow executive is first authorised or required to exercise any functions in accordance with the merger regulations, and
 - (b) ending immediately before the transfer date.
- (3) In subsection (1) “pre-election period” means the period –
 - (a) beginning with the transfer date, and
 - (b) ending immediately before the fourth day after the holding of the first ordinary election of councillors to the new principal local authority.
- (4) The Welsh Ministers may issue guidance in relation to the exercise of functions by shadow authorities and shadow executives established or appointed pursuant to merger regulations; and shadow authorities and shadow executives must have regard to guidance issued under this subsection in the exercise of their functions.

8 Etholiadau a chynghorwyr

Caiff rheoliadau uno gynnwys darpariaeth –

- (a) sy'n dileu etholiad cyffredin ar gyfer cynghorwyr i'r awdurdodau sy'n uno ac yn ymestyn tymhorau swyddi presennol cynghorwyr;
- (b) sy'n datgymhwyso am gyfnod penodedig ddarpariaethau sy'n ei gwneud yn ofynnol llenwi lleoedd gwag achlysurol ar gyfer swydd cynghorydd yn unrhyw un o'r awdurdodau sy'n uno;
- (c) sy'n pennu dyddiad yr etholiad cyffredin cyntaf ar gyfer cynghorwyr i'r prif awdurdod lleol yn y brif ardal newydd a thymhorau swyddi cynghorwyr a etholir yn yr etholiad hwnnw;
- (d) sy'n gohirio etholiad cyffredin ar gyfer cynghorwyr i gynghorau cymuned yn y brif ardal newydd ac yn ymestyn tymhorau swyddi presennol cynghorwyr.

9 Awdurdodau â model gweithrediaeth maer a chabinet

- (1) Os yw un neu ragor o'r awdurdodau sy'n uno yn gweithredu drwy weithrediaeth maer a chabinet, neu wedi gwneud cynigion i weithredu drwy weithrediaeth o'r fath, caiff y rheoliadau uno gynnwys darpariaeth sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod cysgodol gynnal refferendwm ynghylch a ddylai'r prif awdurdod lleol newydd weithredu drwy weithrediaeth maer a chabinet (o fewn ystyr Rhan 2 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000).
- (2) Caiff rheoliadau uno gynnwys darpariaeth sy'n atal awdurdod sy'n uno rhag llunio a chymeradwyo cynigion i weithredu drwy weithrediaeth maer a chabinet o'r fath.

10 Darpariaeth ganlyniadol etc. arall

- (1) Caiff rheoliadau uno gynnwys unrhyw ddarpariaeth atodol, gysylltiedig, ganlyniadol neu drosiannol neu ddarpariaeth arbed sy'n briodol ym marn Gweinidogion Cymru.
- (2) Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau sy'n gymwys yn gyffredinol wneud darpariaeth atodol, gysylltiedig, ganlyniadol neu throsiannol neu darpariaeth arbed –
 - (a) at ddibenion rheoliadau uno neu o ganlyniad iddynt, neu
 - (b) er mwyn rhoi effaith lawn i reoliadau uno.
- (3) Mae rheoliadau o dan is-adran (2) yn cael effaith yn ddarostyngedig i unrhyw ddarpariaeth a gynhwysir mewn rheoliadau uno.
- (4) Yn yr adran hon mae cyfeiriadau at ddarpariaeth atodol, gysylltiedig, ganlyniadol neu drosiannol neu ddarpariaeth arbed yn cynnwys darpariaeth –
 - (a) ar gyfer trosglwyddo swyddogaethau ac eiddo, hawliau neu rwymedigaethau (gan gynnwys rhwymedigaethau troseddol) o awdurdod sy'n uno i brif awdurdod lleol newydd;
 - (b) i achos sifil neu droseddol a gychwynnir gan neu yn erbyn awdurdod sy'n uno gael ei barhau gan neu yn erbyn prif awdurdod lleol newydd;
 - (c) ar gyfer trosglwyddo staff, digolledu am golli swydd, neu mewn perthynas â phensiynau a materion staffio eraill;

8 Elections and councillors

Merger regulations may include provision—

- (a) cancelling an ordinary election of councillors to the merging authorities and extending the existing terms of office of councillors;
- (b) disapplying for a specified period provisions requiring the filling of casual vacancies in the office of councillor for any of the merging authorities;
- (c) setting the date of the first ordinary election of councillors to the principal local authority for the new principal area and the terms of office of councillors returned at that election;
- (d) postponing an ordinary election of councillors to community councils in the new principal area and the extension of the existing terms of office of councillors.

9 Mayor and cabinet executive model authorities

- (1) If one or more of the merging authorities is operating, or has made proposals to operate, a mayor and cabinet executive, the merger regulations may include provision requiring the shadow authority to hold a referendum on whether the new principal local authority should operate a mayor and cabinet executive (within the meaning of Part 2 of the Local Government Act 2000).
- (2) Merger regulations may include provision preventing a merging authority drawing up and approving proposals to operate such a mayor and cabinet executive.

10 Other consequential etc. provision

- (1) Merger regulations may include any supplementary, incidental, consequential, transitional or saving provision which the Welsh Ministers consider appropriate.
- (2) The Welsh Ministers may by regulations of general application make supplementary, incidental, consequential, transitional or saving provision—
 - (a) for the purposes of or in consequence of merger regulations, or
 - (b) for giving full effect to merger regulations.
- (3) Regulations under subsection (2) have effect subject to any provision included in merger regulations.
- (4) In this section references to supplementary, incidental, consequential, transitional or saving provision include provision—
 - (a) for the transfer of functions and property, rights or liabilities (including criminal liabilities) from a merging authority to a new principal local authority;
 - (b) for civil or criminal proceedings commenced by or against a merging authority to be continued by or against a new principal local authority;
 - (c) for the transfer of staff, compensation for loss of office, or with respect to pensions and other staffing matters;

- (d) ar gyfer trin prif awdurdod lleol newydd at rai dibenion neu at bob diben fel yr un person mewn cyfraith ag awdurdod sy'n uno;
 - (e) mewn perthynas â rheolaeth neu gadwraeth eiddo (tirol neu bersonol) a drosglwyddir i brif awdurdod lleol newydd;
 - (f) ynghylch cynnal refferendwm sy'n ofynnol yn rhinwedd adran 9;
 - (g) mewn perthynas ag ymddiriedolwyr siarter;
 - (h) mewn perthynas â siroedd wedi eu cadw (o fewn yr ystyr a roddir gan adran 270(1) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972).
- (5) Mae'r hawliau a'r rhwymedigaethau y caniateir eu trosglwyddo yn unol â rheoliadau uno neu reoliadau o dan is-adran (2) yn cynnwys hawliau a rhwymedigaethau mewn perthynas â chontract cyflogi.
- (6) Mae darpariaethau Rheoliadau Trosglwyddo Ymgymeriadau (Diogelu Cyflogaeth) 2006 (O.S. 2006/246), ar wahân i reoliadau 4(6) a 10, yn gymwys i drosglwyddiad a wneir yn unol â rheoliadau uno neu reoliadau o dan is-adran (2) (pa un a yw'r trosglwyddiad yn drosglwyddiad perthnasol at ddibenion y Rheoliadau hynny ai peidio).
- (7) Yn yr adran hon mae cyfeiriadau at ddarpariaeth atodol, gysylltiedig, ganlyniadol neu drosiannol neu ddarpariaeth arbed hefyd yn cynnwys darpariaeth mewn cysylltiad ag –
- (a) sefydlu cyrff cyhoeddus neu aelodaeth cyrff o'r fath mewn unrhyw ardal yr effeithir arni gan y rheoliadau uno ac ethol neu benodi aelodau'r cyrff cyhoeddus, neu
 - (b) diddymu neu sefydlu, neu gyfyngu neu ymestyn, awdurdodaeth unrhyw gorff cyhoeddus mewn neu dros unrhyw ran o unrhyw ardal yr effeithir arni gan reoliadau uno.
- (8) Caiff darpariaeth atodol, gysylltiedig, ganlyniadol neu drosiannol neu ddarpariaeth arbed mewn rheoliadau uno neu reoliadau o dan is-adran (2) fod ar ffurf darpariaeth –
- (a) sy'n addasu, yn eithrio neu'n cymhwyso (gydag addasiadau neu hebddynt) unrhyw ddeddfiad, neu
 - (b) sy'n diddymu neu'n dirymu unrhyw ddeddfiad (gydag arbedion neu hebddynt).
- (9) Mae "deddfiad" yn is-adran (8) yn cynnwys unrhyw siarter, pa bryd bynnag y'i rhoddwyd.
- (10) Nid yw'n ofynnol i Weinidogion Cymru achosi i ymchwiliad gael ei gynnal o dan is-adran (6) o adran 4 o Ddeddf Gwasanaethau Tân ac Achub 2004 (awdurdodau cyfunol) mewn perthynas â gorchymyn o dan is-adran (4) o'r adran honno a wneir o ganlyniad i reoliadau uno neu reoliadau o dan is-adran (2).
- (11) Caiff Gweinidogion Cymru –
- (a) amrywio rheoliadau uno (neu reoliadau o dan y paragraff hwn) drwy reoliadau, a
 - (b) amrywio neu ddirymu rheoliadau o dan is-adran (2) (neu'r paragraff hwn) drwy reoliadau.

- (d) for treating a new principal local authority for some or all purposes as the same person in law as a merging authority;
 - (e) with respect to the management or custody of property (real or personal) transferred to a new principal local authority;
 - (f) about the holding of a referendum required by virtue of section 9;
 - (g) with respect to charter trustees;
 - (h) in relation to preserved counties (within the meaning given by section 270(1) of the Local Government Act 1972).
- (5) The rights and liabilities which may be transferred in accordance with merger regulations or regulations under subsection (2) include rights and liabilities in relation to a contract of employment.
- (6) The provisions of the Transfer of Undertakings (Protection of Employment) Regulations 2006 (S.I. 2006/246), apart from regulations 4(6) and 10, apply to a transfer made in accordance with merger regulations or regulations under subsection (2) (whether or not the transfer is a relevant transfer for the purposes of those Regulations).
- (7) In this section references to supplementary, incidental, consequential, transitional or saving provision also include provision with respect to –
- (a) the establishment or membership of public bodies in any area affected by merger regulations and the election or appointment of members of the public bodies, or
 - (b) the abolition or establishment, or the restriction or extension, of the jurisdiction of any public body in or over any part of any area affected by merger regulations.
- (8) Supplementary, incidental, consequential, transitional or saving provision in merger regulations or regulations under subsection (2) may take the form of provision –
- (a) modifying, excluding or applying (with or without modifications) any enactment, or
 - (b) repealing or revoking any enactment (with or without savings).
- (9) “Enactment” in subsection (8) includes any charter, whenever granted.
- (10) The Welsh Ministers are not required to cause an inquiry to be held under subsection (6) of section 4 of the Fire and Rescue Services Act 2004 (combined authorities) in respect of an order under subsection (4) of that section made in consequence of merger regulations or regulations under subsection (2).
- (11) The Welsh Ministers –
- (a) may by regulations vary merger regulations (or regulations under this paragraph), and
 - (b) may by regulations vary or revoke regulations under subsection (2) (or this paragraph).

*Pwyllgorau pontio***11 Pwyllgorau pontio**

Rhaid i Weinidogion Cymru ei gwneud yn ofynnol drwy reoliadau i awdurdodau sy'n uno y mae eu prif ardaloedd i gael eu huno i greu un brif ardal newydd sefydlu pwyllgor pontio.

12 Cyfansoddiad pwyllgorau pontio

- (1) Mae pwyllgor pontio i gynnwys nifer cyfartal o aelodau, heb fod yn llai na 5, o bob un o'r awdurdodau sy'n uno.
- (2) Rhaid i aelodau o awdurdod sy'n uno sydd i fod yn aelodau o'r pwyllgor pontio gael eu penodi gan yr awdurdod sy'n uno.
- (3) Nifer yr aelodau sydd i gael eu penodi gan bob un o'r awdurdodau sy'n uno yw'r nifer y cytunir arno gan yr awdurdodau sy'n uno neu, yn niffyg cytundeb, y nifer y penderfyna Gweinidogion Cymru arno.
- (4) Rhaid i arweinydd gweithredol awdurdod sy'n uno fod yn un o'r aelodau a benodir gan yr awdurdod.
- (5) Os nad yw'r aelod gweithredol o awdurdod sy'n uno sydd â chyfrifoldeb am gyllid hefyd yn arweinydd gweithredol ar yr awdurdod sy'n uno, rhaid i'r aelod gweithredol hwnnw hefyd gael ei benodi'n aelod.
- (6) Caiff pwyllgor pontio gyfethol personau ychwanegol i wasanaethu fel aelodau o'r pwyllgor ond ni chaiff y rhain bleidleisio.
- (7) Mae pwyllgor pontio i'w drin at ddibenion paragraff 1 o Atodlen 1 i Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 (cydbwysedd gwleidyddol ar bwyllgorau awdurdodau lleol) fel pwyllgor y mae paragraff 2 o'r Atodlen honno yn gymwys iddo.

13 Swyddogaethau pwyllgorau pontio

- (1) Rhaid i bwyllgor pontio ddarparu cyngor ac argymhellion i'r awdurdodau sy'n uno a'i sefydlodd, ac i'r awdurdod cysgodol ar gyfer y brif ardal newydd, ynghylch—
 - (a) hwyluso trosglwyddo swyddogaethau, staff a hawliau a rhwymedigaethau eiddo mewn modd darbodus, effeithiol ac effeithlon o'r awdurdodau sy'n uno i'r prif awdurdod lleol newydd,
 - (b) sicrhau bod y prif awdurdod lleol newydd a'i staff mewn sefyllfa i gyflawni swyddogaethau'r prif awdurdod lleol newydd yn effeithiol o'r adeg pan fo'n eu hysgwyddo, ac
 - (c) unrhyw ddibenion eraill y caiff Gweinidogion Cymru eu pennu drwy gyfarwyddydau.
- (2) Caiff Gweinidogion Cymru roi cyfarwyddyd sy'n ei gwneud yn ofynnol—
 - (a) i bwyllgor pontio penodol,
 - (b) i bob pwyllgor pontio o ddisgrifiad a bennir yn y cyfarwyddyd, neu
 - (c) i bob pwyllgor pontio,arfer ei swyddogaethau yn unol â'r cyfarwyddyd.

*Transition committees***11 Transition committees**

The Welsh Ministers must by regulations require merging authorities whose principal areas are to be merged into a new principal area to establish a transition committee.

12 Composition of transition committees

- (1) A transition committee is to consist of an equal number of members, not being less than 5, of each of the merging authorities.
- (2) The members of a merging authority who are to be members of the transition committee must be appointed by the merging authority.
- (3) The number of members to be appointed by each of the merging authorities is the number agreed by the merging authorities or, in default of agreement, determined by the Welsh Ministers.
- (4) One of the members appointed by a merging authority must be its executive leader.
- (5) If the executive member of a merging authority with responsibility for finance is not also the executive leader of the merging authority, that executive member must also be appointed as a member.
- (6) A transition committee may co-opt additional persons to serve as members of the committee but they may not vote.
- (7) A transition committee is to be treated for the purposes of paragraph 1 of Schedule 1 to the Local Government and Housing Act 1989 (political balance on local authority committees) as a committee to which paragraph 2 of that Schedule applies.

13 Functions of transition committees

- (1) A transition committee must provide to the merging authorities by which it is established, and to the shadow authority for the new principal area, advice and recommendations for –
 - (a) facilitating the economic, effective and efficient transfer of functions, staff and property rights and liabilities from the merging authorities to the new principal local authority,
 - (b) ensuring that the new principal local authority and its staff are in a position to perform the new principal local authority's functions effectively as from the time when it assumes them, and
 - (c) any other purposes that the Welsh Ministers may specify by directions.
- (2) The Welsh Ministers may give a direction requiring –
 - (a) a particular transition committee,
 - (b) every transition committee of a description specified in the direction, or
 - (c) every transition committee,to exercise its functions in accordance with the direction.

- (3) Caniateir amrywio neu ddirymu cyfarwyddyd o dan yr adran hon gan gyfarwyddyd dilynol ar unrhyw adeg.
- (4) Rhaid i bwyllgor pontio gydymffurfio â chyfarwyddyd a roddir iddo o dan yr adran hon.
- (5) Caiff Gweinidogion Cymru ddyroddi canllawiau ynghylch arfer swyddogaethau pwyllgorau pontio a rhaid i bwyllgor pontio roi sylw i unrhyw ganllawiau a ddyroddir o dan yr is-adran hon.
- (6) Ni chaiff pwyllgor archwilio na phwyllgor trosolwg a chraffu mewn awdurdod sy'n uno arfer unrhyw un o'i swyddogaethau mewn perthynas ag unrhyw beth a wneir gan bwyllgor pontio; ac at y diben hwn –

mae i "pwyllgor archwilio" ("*audit committee*") yr ystyr a roddir gan adran 81 o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011;

mae i "pwyllgor trosolwg a chraffu" yr ystyr a roddir i "*overview and scrutiny committee*" gan adran 21(1) o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000.

14 Is-bwyllgorau i bwyllgorau pontio

- (1) Caiff pwyllgor pontio sefydlu un is-bwyllgor neu ragor.
- (2) Mae aelodaeth is-bwyllgor i bwyllgor pontio i'w bennu gan y pwyllgor pontio.
- (3) Os yw pwyllgor pontio yn penodi person nad yw'n aelod o un o'r awdurdodau sy'n uno i fod yn aelod o is-bwyllgor, ni chaiff y person hwnnw bleidleisio.
- (4) Swyddogaeth is-bwyllgor i bwyllgor pontio yw cynghori'r pwyllgor pontio ar faterion a gyfeirir at yr is-bwyllgor gan y pwyllgor pontio.

15 Darparu cyllid, cyfleusterau a gwybodaeth i bwyllgorau pontio

- (1) Rhaid i'r awdurdodau sy'n uno dalu costau'r pwyllgor pontio.
- (2) Rhaid i'r awdurdodau sy'n uno dalu costau'r pwyllgor pontio yn ôl y cyfrannau y cytunant arnynt neu, yn niffyg cytundeb, y cyfrannau a ddyfermir gan Weinidogion Cymru.
- (3) Rhaid i'r awdurdodau sy'n uno ddarparu i'r pwyllgor pontio y cyfleusterau a'r adnoddau (gan gynnwys staff) a'r wybodaeth y gwna'r pwyllgor pontio (neu unrhyw is-bwyllgor i'r pwyllgor pontio) gais rhesymol amdanynt er mwyn ei alluogi i arfer ei swyddogaethau.

Trefniadau etholiadol etc. ar gyfer prif ardaloedd newydd

16 Cyfarwyddydau i gynnal adolygiad cychwynnol

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru ei gwneud yn ofynnol drwy gyfarwyddyd i Gomisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru ("y Comisiwn") gynnal adolygiad cychwynnol o brif ardal arfaethedig.
- (2) Yn y Ddeddf hon ystyr "adolygiad cychwynnol", mewn perthynas â phrif ardal arfaethedig, yw adolygiad a gynhelir at ddiben argymhell trefniadau etholiadol ar gyfer y brif ardal arfaethedig ond caiff hefyd gynnwys unrhyw newidiadau canlyniadol perthnasol sy'n briodol ym marn y Comisiwn.

- (3) A direction under this section may at any time be varied or revoked by a subsequent direction.
- (4) A transition committee must comply with a direction given to it under this section.
- (5) The Welsh Ministers may issue guidance as to the exercise of the functions of transition committees and a transition committee must have regard to any guidance issued under this subsection.
- (6) Neither an audit committee nor an overview and scrutiny committee of a merging authority may exercise any of its functions in relation to anything done by a transition committee; and for this purpose—

“audit committee” (“*pwyllgor archwilio*”) has the meaning given by section 81 of the Local Government (Wales) Measure 2011;

“overview and scrutiny committee” (“*pwyllgor trosolwg a chraffu*”) has the meaning given by section 21(1) of the Local Government Act 2000.

14 Sub-committees of transition committees

- (1) A transition committee may establish one or more sub-committees.
- (2) The membership of a sub-committee of a transition committee is to be determined by the transition committee.
- (3) If a transition committee appoints as a member of a sub-committee a person who is not a member of one of the merging authorities, that person may not vote.
- (4) The function of a sub-committee of a transition committee is to advise the transition committee on matters referred to the sub-committee by the transition committee.

15 Provision of funding, facilities and information to transition committees

- (1) The merging authorities must meet the costs of the transition committee.
- (2) The transition committee’s costs must be met by the merging authorities in the proportions which they agree or, in default of agreement, which are determined by the Welsh Ministers.
- (3) The merging authorities must provide to the transition committee the facilities and resources (including staff) and information reasonably requested by the transition committee (or any sub-committee of the transition committee) in order to enable it to exercise its functions.

Electoral arrangements etc. for new principal areas

16 Directions to conduct initial review

- (1) The Welsh Ministers may by direction require the Local Democracy and Boundary Commission for Wales (“the Commission”) to conduct an initial review of a proposed principal area.
- (2) In this Act “initial review”, in relation to a proposed principal area, means a review which is conducted for the purpose of recommending electoral arrangements for the proposed principal area but which may also include any relevant consequential changes that the Commission may consider appropriate.

- (3) Yn y Ddeddf hon ystyr “newidiadau canlyniadol perthnasol”, mewn perthynas â threfniadau etholiadol a argymhellir ar gyfer prif ardal arfaethedig, yw newidiadau yn –
- (a) ffiniau cymunedau yn y brif ardal arfaethedig,
 - (b) cyfansoddiad cynghorau ar gyfer cymunedau, neu gynghorau cyffredin ar gyfer grwpiau o gymunedau, yn y brif ardal arfaethedig, neu
 - (c) trefniadau etholiadol ar gyfer cymunedau yn y brif ardal arfaethedig.
- (4) Yn y Ddeddf hon ystyr “trefniadau etholiadol”, mewn perthynas â phrif ardal neu gymuned, yw –
- (a) nifer aelodau’r cyngor ar gyfer y brif ardal neu’r gymuned,
 - (b) ei rhaniad yn wardiau etholiadol yn achos y brif ardal, ac (os yw’n briodol) yn wardiau cymuned yn achos cymuned, ar gyfer ethol aelodau,
 - (c) nifer, math a ffiniau’r wardiau etholiadol, ac unrhyw wardiau cymuned, y mae’r brif ardal neu unrhyw gymuned yn y brif ardal i gael ei rhannu iddynt at ddiben ethol aelodau,
 - (d) nifer yr aelodau sydd i’w hethol ar gyfer unrhyw ward etholiadol neu ward gymuned, ac
 - (e) enw unrhyw ward etholiadol neu ward gymuned.
- (5) Yn is-adran (4)(c) mae’r cyfeiriad at y math o ward etholiadol neu ward gymuned yn gyfeiriad at ba un a yw ward etholiadol neu ward gymuned yn ward un aelod neu’n ward amlaelod; ac at y diben hwn –
- ystyr “ward amlaelod” (“*multiple member ward*”) yw ward y mae nifer penodedig (mwy nag un) o aelodau i’w hethol ar gyfer y ward honno;
- ystyr “ward un aelod” (“*single member ward*”) yw ward y mae un aelod yn unig i’w ethol ar ei chyfer.

17 Cyfarwyddydau a chanllawiau i’r Comisiwn

- (1) Rhaid i gyfarwyddyd o dan adran 16 sy’n ei gwneud yn ofynnol i’r Comisiwn gynnal adolygiad cychwynnol o brif ardal arfaethedig bennu erbyn pa ddyddiad y mae’n rhaid i’r Comisiwn gyflwyno i Weinidogion Cymru o dan is-adran (4)(a) o adran 21 yr adroddiad a baratowyd ganddo o dan yr adran honno.
- (2) Caiff cyfarwyddyd o dan adran 16 ei gwneud yn ofynnol i’r Comisiwn roi sylw i faterion penodol a bennir yn y cyfarwyddyd wrth gynnal yr adolygiad cychwynnol sy’n ofynnol gan y cyfarwyddyd.
- (3) Caiff Gweinidogion Cymru roi cyfarwyddydau cyffredinol ynghylch cynnal adolygiadau cychwynnol, gan gynnwys –
 - (a) darpariaeth ynghylch ym mha drefn y mae gwahanol adolygiadau cychwynnol sy’n ofynnol gan gyfarwyddydau o dan adran 16 i’w cynnal, a
 - (b) darpariaeth sy’n pennu’r materion y mae’r Comisiwn i roi sylw iddynt wrth gynnal adolygiadau cychwynnol.

- (3) In this Act “relevant consequential changes”, in relation to electoral arrangements recommended for a proposed principal area, means changes in—
- (a) the boundaries of communities in the proposed principal area,
 - (b) the constitution of councils for communities, or common councils for groups of communities, in the proposed principal area, or
 - (c) electoral arrangements for communities in the proposed principal area.
- (4) In this Act “electoral arrangements”, in relation to a principal area or a community, means—
- (a) the number of members of the council for the principal area or community,
 - (b) its division into electoral wards in the case of the principal area, and (if appropriate) into community wards in the case of a community, for the election of members,
 - (c) the number, type and boundaries of the electoral wards, and any community wards, into which the principal area or any community in the principal area is to be divided for the purpose of the election of members,
 - (d) the number of members to be elected for any electoral ward or community ward, and
 - (e) the name of any electoral ward or community ward.
- (5) In subsection (4)(c) the reference to the type of an electoral ward or community ward is to whether the electoral ward or community ward is a single member ward or a multiple member ward; and for this purpose—
- “multiple member ward” (*“ward amlaelod”*) means a ward in respect of which a specified number (greater than one) of members are to be elected for the ward;
- “single member ward” (*“ward un aelod”*) means a ward in respect of which only one member is to be elected.

17 Directions and guidance to Commission

- (1) A direction under section 16 requiring the Commission to conduct an initial review of a proposed principal area must specify the date by which the Commission must submit to the Welsh Ministers under subsection (4)(a) of section 21 its report prepared under that section.
- (2) A direction under section 16 may require the Commission to have regard to particular matters specified in the direction when conducting the initial review required by the direction.
- (3) The Welsh Ministers may give general directions about the carrying out of initial reviews, including—
 - (a) provision as to the order in which different initial reviews required by directions under section 16 are to be carried out, and
 - (b) provision specifying matters to which the Commission is to have regard in carrying out initial reviews.

- (4) Cyn rhoi cyfarwyddyd o dan is-adran (3) rhaid i Weinidogion Cymru ymgynghori â'r Comisiwn ac unrhyw gymdeithas yr ymddengys iddynt ei bod yn cynrychioli awdurdodau lleol.
- (5) Caniateir amrywio neu ddirymu cyfarwyddyd o dan adran 16 neu'r adran hon ar unrhyw adeg drwy gyfarwyddyd dilynol.
- (6) Caniateir (yn benodol) i gyfarwyddyd o dan adran 16 mewn perthynas â phrif ardal arfaethedig gael ei roi ar ôl cyhoeddi argymhelliad y Comisiwn ar adolygiad cychwynnol a gynhaliwyd mewn perthynas â'r brif ardal arfaethedig yn unol â chyfarwyddyd blaenorol o dan yr adran honno.
- (7) Rhaid i'r Comisiwn gydymffurfio â chyfarwyddyd a roddir iddo o dan adran 16 neu'r adran hon.
- (8) Caiff Gweinidogion Cymru ddyroddi canllawiau ynghylch cynnal adolygiadau cychwynnol gan y Comisiwn ac wrth gynnal adolygiad cychwynnol rhaid i'r Comisiwn roi sylw i unrhyw ganllawiau a ddyroddir o dan yr is-adran hon.

18 Cynnal adolygiad cychwynnol

- (1) Wrth gynnal adolygiad cychwynnol rhaid i'r Comisiwn geisio sicrhau llywodraeth leol effeithiol a hwylus.
- (2) Caiff cyfarwyddydau a roddir a chanllawiau a ddyroddir o dan adran 17 bennu beth yw ystyr llywodraeth leol effeithiol a hwylus at ddibenion is-adran (1).
- (3) Rhaid i'r Comisiwn, wrth ystyried y trefniadau etholiadol ar gyfer prif ardal arfaethedig mewn adolygiad cychwynnol—
 - (a) ceisio sicrhau bod yr un gymhareb o etholwyr llywodraeth leol i nifer aelodau'r prif awdurdod lleol sydd i'w hethol ym mhob ward etholiadol o'r brif ardal arfaethedig, neu mor agos ag y gall fod, a
 - (b) rhoi sylw i'r canlynol—
 - (i) dymunoldeb pennu ffiniau ar gyfer wardiau etholiadol sy'n hawdd eu hadnabod ac a fyddant yn parhau felly, a
 - (ii) dymunoldeb peidio â thorri'r cwlwm lleol wrth bennu ffiniau ar gyfer wardiau etholiadol.
- (4) At ddibenion is-adran (3)(a) mae sylw i gael ei roi i'r canlynol—
 - (a) unrhyw anghysondeb rhwng nifer yr etholwyr llywodraeth leol a nifer y personau sy'n gymwys i fod yn etholwyr llywodraeth leol (fel a welir mewn ystadegau swyddogol perthnasol), a
 - (b) unrhyw newid yn nifer neu ddsbarthiad etholwyr llywodraeth leol yn y brif ardal arfaethedig sy'n debygol o ddigwydd yn y cyfnod o bum mlynedd yn union ar ôl gwneud argymhellion.
- (5) Wrth ystyried mewn adolygiad cychwynnol a ddylid, fel rhan o unrhyw newidiadau canlyniadol perthnasol, rannu cymuned yn wardiau cymuned o ganlyniad i'r trefniadau etholiadol a argymhellir ar gyfer y brif ardal arfaethedig, rhaid rhoi sylw i'r canlynol—

- (4) Before giving a direction under subsection (3) the Welsh Ministers must consult the Commission and any association appearing to them to be representative of local authorities.
- (5) A direction under section 16 or this section may at any time be varied or revoked by a subsequent direction.
- (6) A direction under section 16 in relation to a proposed principal area may (in particular) be given after the publication of the Commission's recommendation on an initial review conducted in relation to the proposed principal area pursuant to a previous direction under that section.
- (7) The Commission must comply with a direction given to it under section 16 or this section.
- (8) The Welsh Ministers may issue guidance about the conduct of initial reviews by the Commission and in conducting an initial review the Commission must have regard to any guidance issued under this subsection.

18 Conduct of initial review

- (1) In conducting an initial review the Commission must seek to ensure effective and convenient local government.
- (2) Directions given and guidance issued under section 17 may specify what constitutes effective and convenient local government for the purposes of subsection (1).
- (3) The Commission, in considering the electoral arrangements for a proposed principal area on an initial review, must—
 - (a) seek to ensure that the ratio of local government electors to the number of members of the principal local authority to be elected is, as nearly as may be, the same in every electoral ward of the proposed principal area, and
 - (b) have regard to—
 - (i) the desirability of setting boundaries for electoral wards which are and will remain easily identifiable, and
 - (ii) the desirability of not breaking local ties when setting boundaries for electoral wards.
- (4) For the purposes of subsection (3)(a) account is to be taken of—
 - (a) any discrepancy between the number of local government electors and the number of persons who are eligible to be local government electors (as indicated by relevant official statistics), and
 - (b) any change in the number or distribution of local government electors in the proposed principal area which is likely to take place in the period of five years immediately after recommendations are made.
- (5) In considering on an initial review whether, as part of any relevant consequential changes, a community should be divided into community wards in consequence of the electoral arrangements being recommended for the proposed principal area, regard is to be had to—

- (a) a yw nifer neu ddsbarthiad yr etholwyr llywodraeth leol yn y gymuned yn gwneud un etholiad ar gyfer cynghorwyr cymuned yn anymarferol neu'n anghyfleus, a
 - (b) a yw'n ddymunol i unrhyw ardal o'r gymuned gael cynrychiolaeth ar wahân ar y cyngor cymuned.
- (6) Pan benderfynir, mewn adolygiad cychwynnol, y dylid rhannu cymuned yn wardiau cymuned, fel rhan o unrhyw newidiadau canlyniadol perthnasol, wrth ystyried maint a ffiniau'r wardiau ac wrth bennu nifer y cynghorwyr cymuned sydd i'w hethol ar gyfer pob ward, rhaid rhoi sylw i'r canlynol—
- (a) unrhyw newid yn nifer neu ddsbarthiad yr etholwyr llywodraeth leol yn y gymuned sy'n debygol o ddigwydd yn y cyfnod o bum mlynedd yn union ar ôl gwneud unrhyw argymhellion,
 - (b) dymunoldeb pennu ffiniau sy'n hawdd eu hadnabod ac a fyddant yn parhau felly, ac
 - (c) unrhyw gwlwm lleol a fydd yn cael ei dorri wrth bennu unrhyw ffiniau penodol.
- (7) Pan benderfynir, mewn adolygiad cychwynnol, fel rhan o unrhyw newidiadau canlyniadol perthnasol, na ddylai cymuned gael ei rhannu yn wardiau cymuned, wrth bennu nifer y cynghorwyr sydd i'w hethol ar gyfer pob cymuned, rhaid rhoi sylw i'r canlynol—
- (a) nifer a dosbarthiad yr etholwyr llywodraeth leol yn y gymuned, a
 - (b) unrhyw newid yn nifer neu ddsbarthiad yr etholwyr llywodraeth leol yn y gymuned sy'n debygol o ddigwydd yn y cyfnod o bum mlynedd yn union ar ôl pennu nifer y cynghorwyr cymuned.
- (8) At ddibenion is-adrannau (5) i (7) rhaid rhoi sylw i unrhyw anghysondeb rhwng nifer yr etholwyr llywodraeth leol a nifer y personau sy'n gymwys i fod yn etholwyr llywodraeth leol (fel a welir mewn ystadegau swyddogol perthnasol).
- (9) Yn yr adran hon—
- ystyr “etholwr llywodraeth leol” (“*local government elector*”) yw person sydd wedi ei gofrestru'n etholwr llywodraeth leol yn y gofrestr etholwyr yn unol â darpariaethau Deddfau Cynrychiolaeth y Bobl;
- ystyr “ystadegau swyddogol perthnasol” yw'r ystadegau swyddogol hynny o fewn yr ystyr a roddir i “*relevant official statistics*” yn adran 6 o Ddeddf y Gwasanaeth Ystadegau a Chofrestru 2007 y mae'r Comisiwn o'r farn eu bod yn briodol.

19 Y weithdrefn ragadolygu

- (1) Cyn cynnal adolygiad cychwynnol o brif ardal arfaethedig, rhaid i'r Comisiwn gymryd y camau hynny y mae o'r farn eu bod yn briodol er mwyn—
- (a) dwyn yr adolygiad i sylw'r ymgynghoreion mandadol ac unrhyw bersonau eraill y mae o'r farn ei bod yn debygol bod ganddynt fuddiant yn yr adolygiad, a
 - (b) gwneud yr ymgynghoreion mandadol a'r personau eraill sydd â buddiant yn ymwybodol o'r cyfarwyddyd i gynnal yr adolygiad ac unrhyw gyfarwyddydau eraill a roddir gan Weinidogion Cymru sy'n berthnasol i'r adolygiad.

- (a) whether the number or distribution of the local government electors in the community makes a single election of community councillors impractical or inconvenient, and
 - (b) whether it is desirable that any area of the community should be separately represented on the community council.
- (6) Where it is decided on an initial review that, as part of any relevant consequential changes, a community should be divided into community wards, in considering the size and boundaries of the wards and in setting the number of community councillors to be elected for each ward, regard is to be had to—
- (a) any change in the number or distribution of local government electors in the community which is likely to take place within the period of five years immediately after any recommendation is made,
 - (b) the desirability of setting boundaries which are and will remain easily identifiable, and
 - (c) any local ties which will be broken by the setting of any particular boundaries.
- (7) Where it is decided on an initial review, as part of any relevant consequential changes, that a community should not be divided into community wards, in setting the number of councillors to be elected for each community, regard is to be had to—
- (a) the number and distribution of local government electors in the community, and
 - (b) any change in the number or distribution of local government electors in the community which is likely to take place within the period of five years immediately after the number of community councillors is set.
- (8) For the purposes of subsections (5) to (7) account is to be taken of any discrepancy between the number of local government electors and number of persons who are eligible to be local government electors (as indicated by relevant official statistics).
- (9) In this section—
- “relevant official statistics” (*“ystadegau swyddogol perthnasol”*) means the official statistics within the meaning of section 6 of the Statistics and Registration Service Act 2007 which the Commission considers appropriate;
- “local government elector” (*“etholwr llywodraeth leol”*) means a person registered as a local government elector in the register of electors in accordance with the provisions of the Representation of the People Acts.

19 Pre-review procedure

- (1) Before conducting an initial review of a proposed principal area, the Commission must take the steps which it considers appropriate—
- (a) to bring the review to the attention of the mandatory consultees and any other persons it considers likely to be interested in the review, and
 - (b) to make the mandatory consultees and other interested persons aware of the direction to conduct the review and any other directions given by the Welsh Ministers which are relevant to the review.

- (2) Cyn cynnal adolygiad cychwynnol, rhaid i'r Comisiwn hefyd ymgynghori â'r ymgynghoreion mandadol ar y weithdrefn a'r fethodoleg a fwriedir ganddo ar gyfer yr adolygiad cychwynnol ac, yn benodol, sut y mae'n bwriadu penderfynu ar nifer priodol yr aelodau ar gyfer y prif awdurdod lleol yn y brif ardal arfaethedig.
- (3) Yn y Ddeddf hon ystyr "yr ymgynghoreion mandadol" yw –
 - (a) y prif awdurdodau lleol y mae eu prif ardaloedd i gael eu huno i greu'r brif ardal arfaethedig a'r cynghorau ar gyfer unrhyw gymuned bresennol neu gymunedau presennol yn y brif ardal arfaethedig, a
 - (b) unrhyw bersonau eraill a bennir gan Weinidogion Cymru yn y cyfarwyddyd i gynnal yr adolygiad.

20 Ymgynghori ac ymchwilio

- (1) Wrth gynnal ymchwiliad cychwynnol, rhaid i'r Comisiwn gynnal yr ymchwiliadau hynny y mae'r Comisiwn o'r farn eu bod yn briodol.
- (2) Ar ôl cynnal yr ymchwiliadau o dan is-adran (1), rhaid i'r Comisiwn lunio adroddiad sy'n cynnwys –
 - (a) y cynigion y mae o'r farn eu bod yn briodol o ran y trefniadau etholiadol ar gyfer y brif ardal arfaethedig ac unrhyw gynigion y caiff farnu eu bod yn briodol ar gyfer newidiadau canlyniadol perthnasol, a
 - (b) manylion yr adolygiad y mae wedi ei gynnal.
- (3) Rhaid i'r Comisiwn –
 - (a) cyhoeddi'r adroddiad ar wefan,
 - (b) sicrhau bod yr adroddiad ar gael i edrych arno (yn ddi-dâl) yn swyddfeydd y prif awdurdodau lleol y mae eu prif ardaloedd i gael eu huno i greu'r brif ardal arfaethedig ar hyd y cyfnod ar gyfer sylwadau,
 - (c) anfon copïau o'r adroddiad at Weinidogion Cymru a'r ymgynghoreion mandadol,
 - (d) hysbysu unrhyw bersonau y mae'r Comisiwn yn eu hystyried yn briodol sut i gael copi o'r adroddiad, ac
 - (e) gwahodd sylwadau a hysbysu Gweinidogion Cymru, yr ymgynghoreion mandadol ac unrhyw bersonau y mae'r Comisiwn yn eu hystyried yn briodol am y cyfnod ar gyfer sylwadau.
- (4) At ddibenion is-adran (3) "y cyfnod ar gyfer sylwadau" yw cyfnod nad yw'n llai na 6 wythnos nac yn hwy na 12 wythnos (fel a benderfynir gan y Comisiwn) sy'n dechrau yn ddim cynt nag un wythnos ar ôl rhoi hysbysiad am y cyfnod.

21 Adrodd ar adolygiad cychwynnol

- (1) Rhaid i'r Comisiwn, ar ôl i'r cyfnod ar gyfer sylwadau o dan adran 20(3) ddod i ben, ystyried ei gynigion gan roi sylw i unrhyw sylwadau a gafwyd ganddo yn ystod y cyfnod.
- (2) Yna rhaid i'r Comisiwn lunio adroddiad pellach.
- (3) Rhaid i'r adroddiad gynnwys –

- (2) Before conducting an initial review, the Commission must also consult the mandatory consultees on its intended procedure and methodology for the initial review and, in particular, on how it proposes to determine the appropriate number of members of the principal local authority for the proposed principal area.
- (3) In this Act “the mandatory consultees” means –
 - (a) the principal local authorities whose principal areas are to be merged into the proposed principal area and the councils for any existing community or existing communities in the proposed principal area, and
 - (b) any other persons specified by the Welsh Ministers in the direction to conduct the review.

20 Consultation and investigation

- (1) In conducting an initial review, the Commission must conduct the investigations considered appropriate by the Commission.
- (2) After carrying out the investigations under subsection (1), the Commission must prepare a report containing –
 - (a) the proposals which it considers appropriate for the electoral arrangements for the proposed principal area and any proposals which it may consider appropriate for relevant consequential changes, and
 - (b) details of the review it conducted.
- (3) The Commission must –
 - (a) publish the report on a website,
 - (b) secure that the report is available for inspection (without charge) at the offices of the principal local authorities whose principal areas are to be merged into the proposed principal area for the duration of the period for representations,
 - (c) send copies of the report to the Welsh Ministers and the mandatory consultees,
 - (d) inform any persons considered appropriate by the Commission how to obtain a copy of the report, and
 - (e) invite representations and notify the Welsh Ministers, the mandatory consultees and any persons considered appropriate by the Commission of the period for representations.
- (4) For the purposes of subsection (3) “the period for representations” is a period of not less than 6, nor more than 12, weeks (as determined by the Commission) beginning no earlier than one week after notice of the period is given.

21 Reporting on initial review

- (1) The Commission must, after the period for representations under section 20(3) has ended, consider its proposals having regard to any representations received by it during the period.
- (2) The Commission must then prepare a further report.
- (3) The report must contain –

- (a) yr argymhellion y mae'r Comisiwn o'r farn eu bod yn briodol o ran y trefniadau etholiadol ar gyfer y brif ardal arfaethedig ac unrhyw argymhellion y caiff y Comisiwn farnu eu bod yn briodol ar gyfer newidiadau canlyniadol perthnasol,
 - (b) manylion yr adolygiad a'r ymgynghoriad a gynhaliwyd mewn cysylltiad â'r cynigion, ac
 - (c) manylion unrhyw newidiadau i'r cynigion a wnaed yng ngoleuni'r sylwadau a gafwyd ac esboniad paham y gwnaed y newidiadau hynny.
- (4) Rhaid i'r Comisiwn—
- (a) cyflwyno'r adroddiad a'i argymhellion i Weinidogion Cymru,
 - (b) cyhoeddi'r adroddiad ar wefan a sicrhau ei fod ar gael i edrych arno (yn ddi-dâl) yn swyddfeydd y prif awdurdodau lleol y mae eu prif ardaloedd i gael eu huno i greu'r brif ardal arfaethedig am gyfnod o 6 wythnos o leiaf gan ddechrau â'r dyddiad cyhoeddi,
 - (c) anfon copi o'r adroddiad at yr ymgynghoreion mandadol a'r Arolwg Ordnans, a
 - (d) hysbysu unrhyw berson arall a gyflwynodd dystiolaeth neu a wnaeth sylwadau mewn perthynas â'r adroddiad a gyhoeddwyd o dan adran 20 sut i gael copi o'r adroddiad.
- (5) Nid yw adran 29(8) o Ddeddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru) 2013 (dim argymhellion i gael eu gwneud neu eu cyhoeddi yn y 9 mis cyn etholiad cyffredin) yn gymwys yn achos argymhellion o dan yr adran hon.

22 Gweithredu gan Weinidogion Cymru

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru, ar ôl iddynt gael adroddiad sy'n cynnwys argymhellion oddi wrth y Comisiwn mewn perthynas ag adolygiad cychwynnol, weithredu unrhyw argymhelliad a gynhwysir yn yr adroddiad drwy reoliadau, gydag addasiadau neu hebddynt.
- (2) Ond ni chaiff Gweinidogion Cymru ond weithredu argymhelliad gydag addasiadau os ydynt wedi ystyried y materion a ddisgrifir yn adran 18 ac wedi eu bodloni ei bod yn briodol gwneud yr addasiadau.
- (3) Ni chaniateir gwneud unrhyw reoliadau o dan is-adran (1) nes bod y cyfnod o 6 wythnos sy'n dechrau â'r dyddiad y cyhoedda'r Comisiwn yr adroddiad o dan adran 21 wedi dod i ben.
- (4) Rhaid i'r Comisiwn roi i Weinidogion Cymru unrhyw wybodaeth bellach mewn perthynas ag argymhellion y Comisiwn y bo Gweinidogion Cymru yn ei gwneud yn rhesymol ofynnol.
- (5) Caiff Gweinidogion Cymru amrywio neu ddirymu rheoliadau o dan is-adran (1) (neu'r is-adran hon) drwy reoliadau.

23 Rheoliadau etholiadol os na wneir unrhyw argymhellion

- (1) Os nad yw'r Comisiwn wedi cyflwyno adroddiad i Weinidogion Cymru sy'n cynnwys argymhellion gan y Comisiwn mewn perthynas ag adolygiad cychwynnol sy'n ymwneud â phrif ardal arfaethedig erbyn y dyddiad a bennir yn y cyfarwyddyd sy'n ei gwneud yn ofynnol ei gynnal, caiff Gweinidogion Cymru wneud rheoliadau o dan is-adran (2).

- (a) the recommendations which the Commission considers appropriate for the electoral arrangements for the proposed principal area and any recommendations which the Commission may consider appropriate for relevant consequential changes,
 - (b) details of the review conducted and the consultation carried out in respect of the proposals, and
 - (c) details of any changes to the proposals made in light of the representations received and an explanation of why those changes have been made.
- (4) The Commission must –
- (a) submit the report and its recommendations to the Welsh Ministers,
 - (b) publish the report on a website and secure that it is available for inspection (without charge) at the offices of the principal local authorities whose principal areas are to be merged into the proposed principal area for a period of at least 6 weeks beginning with the date of publication,
 - (c) send a copy of the report to the mandatory consultees and Ordnance Survey, and
 - (d) inform any other person who submitted evidence or made representations in relation to the report published under section 20 how to obtain a copy of the report.
- (5) Section 29(8) of the Local Government (Democracy) (Wales) Act 2013 (no recommendations to be made or published in 9 months before ordinary election) does not apply in the case of recommendations under this section.

22 Implementation by Welsh Ministers

- (1) The Welsh Ministers may, after receiving a report containing recommendations from the Commission in relation to an initial review, by regulations implement any recommendation contained in the report, with or without modification.
- (2) But the Welsh Ministers may only implement a recommendation with modification if they have considered the matters described in section 18 and are satisfied that it is appropriate to make the modification.
- (3) No regulations may be made under subsection (1) until the end of the period of 6 weeks beginning with the date on which the report under section 21 is published by the Commission.
- (4) The Commission must provide the Welsh Ministers with any further information in relation to its recommendations which the Welsh Ministers may reasonably require.
- (5) The Welsh Ministers may by regulations vary or revoke regulations under subsection (1) (or this subsection).

23 Electoral regulations if no recommendations made

- (1) If the Commission has not submitted to the Welsh Ministers a report containing recommendations from the Commission in relation to an initial review relating to a proposed principal area by the date specified in the direction requiring it to be conducted, the Welsh Ministers may make regulations under subsection (2).

- (2) Caiff Weinidogion Cymru drwy reoliadau wneud y ddarpariaeth y maent o'r farn ei bod yn briodol o ran y trefniadau etholiadol ar gyfer y brif ardal arfaethedig ac unrhyw ddarpariaeth y maent o'r farn ei bod yn briodol ar gyfer newidiadau canlyniadol perthnasol.
- (3) Rhaid i'r Comisiwn roi i Weinidogion Cymru unrhyw wybodaeth sy'n ymwneud ag unrhyw faterion sydd wedi dod i'w sylw o ganlyniad i—
 - (a) unrhyw ymgynghoriad o dan adran 19,
 - (b) unrhyw ymchwiliad o dan adran 20,
 - (c) paratoi adroddiad o dan adran 20 neu 21, neu
 - (d) unrhyw beth arall a wnaed wrth gynnal yr adolygiad cychwynnol,
 fel y bo Gweinidogion Cymru yn ei gwneud yn rhesymol ofynnol.
- (4) Os yw Gweinidogion Cymru yn gwneud rheoliadau o dan is-adran (2) mewn perthynas â phrif ardal arfaethedig, rhaid i'r Comisiwn gynnal ei adolygiad cyntaf o'r brif ardal o dan adran 29 o Ddeddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru) 2013 cyn gynted â phosibl ar ôl diwrnod yr etholiad cyffredin cyntaf ar gyfer cynghorwyr i'r prif awdurdod lleol ar gyfer y brif ardal a, sut bynnag, cyn diwrnod yr un nesaf.
- (5) Caiff Gweinidogion Cymru amrywio neu ddirymu rheoliadau o dan is-adran (2) (neu'r is-adran hon) drwy reoliadau.

24 Cyfnodau adolygu yn y dyfodol

Caiff Gweinidogion Cymru ddiwygio is-adran (3) o adran 29 o Deddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru) 2013 (cyfnodau adolygu o 10 mlynedd) drwy reoliadau.

Trefniadau cydnabyddiaeth ariannol etc. ar gyfer prif awdurdodau lleol newydd

25 Cyfarwyddydau i Banel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol i gyflawni swyddogaethau perthnasol

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru gyfarwyddo Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol ("y Panel") fod yn rhaid iddo gyflawni'r swyddogaethau perthnasol—
 - (a) mewn perthynas ag awdurdod cysgodol, a
 - (b) mewn perthynas â phrif awdurdod lleol ar gyfer y flwyddyn ariannol gyntaf y bydd yn brif awdurdod lleol yn rhinwedd rheoliadau uno neu ddarpariaethau Deddf Cynulliad Cenedlaethol Cymru.
- (2) Y swyddogaethau perthnasol yw'r swyddogaethau o dan—
 - (a) adran 142 (pwerau a dyletswyddau sy'n ymwneud â thaliadau i aelodau), a
 - (b) adran 143 (swyddogaethau sy'n ymwneud â phensiynau aelodau),
 o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011.
- (3) Mae Rhan 8 o'r Mesur hwnnw yn gymwys, felly, yn achos awdurdod cysgodol y rhoddwyd cyfarwyddyd mewn perthynas ag ef o dan is-adran (1)(a) (am ba hyd bynnag ag y bydd y cyfarwyddyd yn cael effaith) fel pe bai'n awdurdod perthnasol o fewn ystyr y Rhan honno o'r Mesur hwnnw; ond wrth ei gymhwysu yn rhinwedd yr is-adran hon mae Rhan 8 yn cael effaith yn ddarostyngedig i—

- (2) The Welsh Ministers may by regulations make the provision they consider appropriate for the electoral arrangements for the proposed principal area and any provision they consider appropriate for relevant consequential changes.
- (3) The Commission must provide the Welsh Ministers with any information relating to any matters which have come to its attention in consequence of –
 - (a) any consultation under section 19,
 - (b) any investigation under section 20,
 - (c) the preparation of a report under section 20 or 21, or
 - (d) anything else done in the conduct of the initial review,
 as the Welsh Ministers may reasonably require.
- (4) If the Welsh Ministers make regulations under subsection (2) in relation to a proposed principal area, the Commission must conduct its first review of the principal area under section 29 of the Local Government (Democracy) (Wales) Act 2013 as soon as possible after the day of the first ordinary election of councillors to the principal local authority for the principal area and, in any event, before the day of the next one.
- (5) The Welsh Ministers may by regulations vary or revoke regulations under subsection (2) (or this subsection).

24 Future review periods

The Welsh Ministers may by regulations amend subsection (3) of section 29 of the Local Government (Democracy) (Wales) Act 2013 (10-yearly review periods).

Remuneration etc. arrangements for new principal local authorities

25 Directions to Independent Remuneration Panel for Wales to perform relevant functions

- (1) The Welsh Ministers may direct the Independent Remuneration Panel for Wales (“the Panel”) that it must perform the relevant functions –
 - (a) in relation to a shadow authority, and
 - (b) in relation to a principal local authority for the first financial year in which it will be a principal local authority by virtue of merger regulations or provisions of an Act of the National Assembly for Wales.
- (2) The relevant functions are the functions under –
 - (a) section 142 (powers and duties relating to payments to members), and
 - (b) section 143 (functions relating to members’ pensions),
 of the Local Government (Wales) Measure 2011.
- (3) Accordingly Part 8 of that Measure applies in the case of a shadow authority in relation to which a direction has been given under subsection (1)(a) (for so long as the direction has effect) as if it were a relevant authority within the meaning of that Part of that Measure; but in its application by virtue of this subsection Part 8 has effect subject to –

- (a) yr addasiadau yn is-adran (4), a
 - (b) adran 26.
- (4) Dyma'r addasiadau –
- (a) yn adran 142(8) (ystyriaeth i gael ei rhoi i'r effaith ariannol ar awdurdodau perthnasol), mae'r cyfeiriad at "awdurdodau perthnasol" i gynnwys awdurdodau cysgodol, a
 - (b) mae'r pŵer i adroddiad blynyddol osod gofynion o dan adran 150(1) (osgoi dyblygu taliadau etc.) i fod yn ddyletswydd i adroddiad blynyddol neu adroddiad atodol osod y gofynion hynny.
- (5) Wrth arfer swyddogaethau yn rhinwedd yr adran hon mewn perthynas â'r flwyddyn ariannol gyntaf y mae awdurdod yn brif awdurdod lleol yn rhinwedd rheoliadau uno, caiff y Panel –
- (a) gwneud penderfyniadau gwahanol o dan adran 142(1),
 - (b) pennu symiau gwahanol o dan adran 142(3),
 - (c) gwneud penderfyniadau gwahanol o dan adran 142(4),
 - (d) gosod canrannau gwahanol neu gyfraddau neu fynegrifau eraill o dan adran 142(6), ac
 - (e) gwneud penderfyniadau gwahanol o dan adran 143(2) a (3),
- mewn perthynas ag amserau cyn y bydd y prif awdurdod lleol yn cynnwys cynghorwyr a etholir yn yr etholiad cyffredin cyntaf ar gyfer cynghorwyr ac wedi hynny.

26 Adroddiadau'r Panel

- (1) Rhaid i'r Panel gynnwys yn yr adroddiad cyntaf o dan Ran 8 o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 sy'n ymwneud ag awdurdod a bennir mewn cyfarwyddyd o dan adran 25(1) yr wybodaeth sy'n ymwneud â'r awdurdod a bennir yn adran 146(3) o'r Mesur hwnnw.
- (2) Caniateir cynnwys y materion y mae'n ofynnol eu cynnwys mewn adroddiad gan y Panel mewn perthynas ag awdurdod cysgodol mewn adroddiad blynyddol neu adroddiad atodol.
- (3) Os yw'r adroddiad cyntaf sy'n ymwneud ag awdurdod cysgodol yn adroddiad atodol, rhaid ei gyhoeddi o leiaf 6 wythnos cyn i'r awdurdod cysgodol gael ei sefydlu neu ei ethol.
- (4) Rhaid cynnwys y materion y mae'n ofynnol eu cynnwys mewn adroddiad gan y Panel mewn perthynas â'r flwyddyn ariannol gyntaf y bydd awdurdod yn brif awdurdod lleol yn adroddiad blynyddol y Panel ar gyfer y flwyddyn ariannol honno.
- (5) Ond, os yw'r Panel o'r farn ei bod yn briodol gwneud hynny, gall, ar unrhyw adeg cyn y dyddiad y mae awdurdod sy'n brif awdurdod lleol yn rhinwedd rheoliadau uno yn cynnwys am y tro cyntaf gynghorwyr a etholwyd i'r prif awdurdod newydd, gyhoeddi adroddiad atodol mewn perthynas â'r rhan honno o'r flwyddyn ariannol gyntaf honno sy'n disgyn ar y dyddiad hwnnw neu ar ei ôl.

- (a) the modifications in subsection (4), and
 - (b) section 26.
- (4) The modifications are that –
- (a) in section 142(8) (account to be taken of financial impact on relevant authorities) the reference to “relevant authorities” is to include shadow authorities, and
 - (b) the power for an annual report to impose requirements under section 150(1) (avoidance of duplication of payments etc.) is to be a duty for an annual report or supplementary report to impose those requirements.
- (5) In exercising functions by virtue of this section in relation to the first financial year in which an authority is a principal local authority by virtue of merger regulations, the Panel may –
- (a) make different decisions under section 142(1),
 - (b) set different amounts under section 142(3),
 - (c) make different determinations under section 142(4),
 - (d) set different percentages or other rates or indices under section 142(6), and
 - (e) make different decisions under section 143(2) and (3),
- in relation to times before and after the principal local authority will consist of councillors elected at the first ordinary election of councillors.

26 Reports of Panel

- (1) The Panel must include in the first report under Part 8 of the Local Government (Wales) Measure 2011 that relates to an authority specified in a direction under section 25(1) the information relating to the authority which is specified in section 146(3) of that Measure.
- (2) The matters required to be included in a report of the Panel in relation to a shadow authority may be included in an annual report or a supplementary report.
- (3) If the first report that relates to a shadow authority is a supplementary report, it must be published at least 6 weeks before the shadow authority is established or elected.
- (4) The matters required to be included in a report of the Panel in relation to the first financial year in which an authority will be a principal local authority must be included in the annual report of the Panel for that financial year.
- (5) But, if the Panel considers it appropriate to do so, it may, at any time before the date on which an authority which is a principal local authority by virtue of merger regulations first consists of councillors elected to the new principal authority, publish a supplementary report in relation to so much of that first financial year as falls on or after that date.

27 Cyfarwyddydau a chanllawiau i'r Panel

- (1) Caniateir amrywio neu ddirymu cyfarwyddyd o dan adran 25 gan gyfarwyddyd dilynol ar unrhyw adeg.
- (2) Rhaid i'r Panel gydymffurfio â chyfarwyddyd a roddir iddo o dan adran 25.
- (3) Caiff Gweinidogion Cymru ddyroddi canllawiau ynghylch y modd yr arferfa'r Panel ei swyddogaethau yn unol ag adrannau 25 a 26; a rhaid i'r Panel, pan fo'n arfer ei swyddogaethau yn y modd hwnnw, roi sylw i unrhyw ganllawiau a ddyroddir o dan yr is-adran hon.

28 Datganiadau polisi tâl

- (1) Rhaid i bwyllgor pontio a sefydlir gan awdurdodau sy'n uno gyhoeddi argymhellion o ran y datganiadau polisi tâl sydd i'w paratoi gan yr awdurdod cysgodol ar gyfer y brif ardal y mae eu prif ardaloedd i gael eu huno i'w chreu.
- (2) Rhaid cyhoeddi'r argymhellion yn ddim hwyrach na 42 o ddyddiau cyn y dyddiad y sefydlir yr awdurdod cysgodol neu y cynhelir etholiadau ar gyfer yr awdurdod cysgodol.
- (3) Rhaid i awdurdod cysgodol baratoi a chymeradwyo datganiad polisi tâl (a chaiff ei ddiwygio) yn unol ag adrannau 38(2) i (5) a 39(1), (4) a (5) o Ddeddf Lleoliaeth 2011 –
 - (a) ar gyfer y cyfnod sy'n dechrau â chymeradwyo'r datganiad polisi tâl ac sy'n dod i ben yn union cyn y dyddiad trosglwyddo, a
 - (b) ar gyfer y flwyddyn ariannol gyntaf y bydd prif awdurdod lleol ar gyfer y brif ardal newydd.
- (4) Ni chaniatier i awdurdod cysgodol benodi neu ddynodi prif swyddog (o fewn ystyr adran 43(2) of Ddeddf Lleoliaeth 2011) hyd nes y bydd y datganiad polisi tâl o dan is-adran (3)(a) wedi ei baratoi a'i gymeradwyo.
- (5) Mae adrannau 38(2) i (5) a 39(1), (4) a (5), 41(1) a (2) a 42(1) a (2) o Ddeddf Lleoliaeth 2011 yn gymwys yn unol â hynny ond fel pe bai'r awdurdod cysgodol yn awdurdod perthnasol a'r cyfnod a grybwyllir yn is-adran (3)(a) yn flwyddyn ariannol.
- (6) Caiff Gweinidogion Cymru ddyroddi canllawiau ynghylch cyflawni dyletswyddau a osodir gan yr adran hon a rhaid i bwyllgorau pontio ac awdurdodau cysgodol, wrth gyflawni dyletswyddau a osodir gan yr adran hon, roi sylw i unrhyw ganllawiau o'r fath.

Cyfyngiadau ar drafodion a recriwtio etc. gan awdurdodau sy'n uno

29 Cyfyngu ar drafodion a recriwtio etc. drwy gyfarwyddyd

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru gyfarwyddo –
 - (a) na chaiff awdurdod sy'n uno gyflawni gweithgaredd cyfyngedig oni bai ei fod wedi ystyried barn person neu bersonau penodedig ynghylch priodoldeb cyflawni'r gweithgaredd;
 - (b) na chaiff awdurdod sy'n uno gyflawni gweithgaredd cyfyngedig oni bai bod person neu bersonau penodedig wedi rhoi cydsyniad ysgrifenedig i gyflawni'r gweithgaredd.

27 Directions and guidance to Panel

- (1) A direction under section 25 may at any time be varied or revoked by a subsequent direction.
- (2) The Panel must comply with a direction given to it under section 25.
- (3) The Welsh Ministers may issue guidance about the exercise by the Panel of its functions in accordance with sections 25 and 26; and the Panel must, when so exercising its functions, have regard to any guidance issued under this subsection.

28 Pay policy statements

- (1) A transition committee established by merging authorities must publish recommendations as to the pay policy statements to be prepared by the shadow authority for the principal area into which their principal areas are to be merged.
- (2) The recommendations must be published no later than 42 days before the date on which the shadow authority is established or on which elections to the shadow authority take place.
- (3) A shadow authority must prepare and approve (and may amend) a pay policy statement in accordance with sections 38(2) to (5) and 39(1), (4) and (5) of the Localism Act 2011 –
 - (a) for the period beginning with the approval of the pay policy statement and ending immediately before the transfer date, and
 - (b) for the first financial year in which there will be a principal local authority for the new principal area.
- (4) No chief officer (within the meaning of section 43(2) of the Localism Act 2011) may be appointed or designated by the shadow authority until the pay policy statement under subsection (3)(a) has been prepared and approved.
- (5) Sections 38(2) to (5) and 39(1), (4) and (5), 41(1) and (2) and 42(1) and (2) of the Localism Act 2011 apply accordingly but as if the shadow authority were a relevant authority and the period mentioned in subsection (3)(a) were a financial year.
- (6) The Welsh Ministers may issue guidance about the performance of duties imposed by this section and transition committees and shadow authorities must, when performing duties imposed by this section, have regard to any such guidance issued.

Restraints on transactions and recruitment etc. by merging authorities

29 Restraining transactions and recruitment etc. by direction

- (1) The Welsh Ministers may direct that –
 - (a) a merging authority must not carry out a restricted activity unless it has considered the opinion of a specified person or persons on the appropriateness of carrying out the activity;
 - (b) a merging authority must not carry out a restricted activity unless the written consent of a specified person or persons has been given for the activity to be carried out.

- (2) Y gweithgareddau cyfyngedig yw –
- (a) gwneud caffaeliad neu warediad tir perthnasol;
 - (b) ymrwymo i gontract neu gytundeb perthnasol;
 - (c) gwneud caffaeliad cyfalaf perthnasol;
 - (d) rhoi grant neu gymorth ariannol arall perthnasol;
 - (e) rhoi benthyciad perthnasol;
 - (f) cynnwys swm o gronfeydd ariannol wrth gefn mewn cyfrifiad o dan adran 32 o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992;
 - (g) dechrau'r broses o recriwtio (gan gynnwys drwy recriwtio mewnol) –
 - (i) prif swyddog anstatudol a grybwyllir yn adran 2(7) o Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai 1989;
 - (ii) dirprwy brif swyddog a grybwyllir yn adran 2(8) o'r Ddeddf honno.
- (3) Caiff Gweinidogion Cymru gyfarwyddo bod rhaid i awdurdod sy'n uno sy'n ceisio penodi neu ddynodi person i swydd gyfyngedig (gan gynnwys o blith ei swyddogion presennol) gydymffurfio â gofynion penodedig ynghylch y penodiad neu'r dynodiad.
- (4) Ystyr "swydd gyfyngedig", mewn perthynas ag awdurdod sy'n uno, yw –
- (a) pennaeth ei wasanaeth cyflogedig a ddynodir o dan adran 4(1) o Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai 1989;
 - (b) ei swyddog monitro a ddynodir o dan adran 5(1) o'r Ddeddf honno;
 - (c) prif swyddog statudol a grybwyllir yn adran 2(6) o'r Ddeddf honno.
- (5) Rhaid i awdurdod sy'n uno –
- (a) darparu manylion ynghylch cynnig arfaethedig i gyflawni gweithgaredd cyfyngedig i unrhyw berson a bennir at ddibenion is-adran (1)(a) neu (b) mewn perthynas â'r gweithgaredd hwnnw;
 - (b) darparu manylion i Weinidogion Cymru ynghylch cynnig arfaethedig i benodi neu i ddynodi person i swydd gyfyngedig o dan amgylchiadau pan fo unrhyw ofynion yn gymwys mewn perthynas â'r penodiad neu'r dynodiad yn rhinwedd cyfarwyddyd o dan is-adran (3).
- (6) Os rhoddir barn at ddibenion is-adran (1)(a) na fyddai'n briodol i awdurdod sy'n uno gyflawni gweithgaredd cyfyngedig ond bod yr awdurdod yn penderfynu ei gyflawni, rhaid i'r awdurdod gyhoeddi ei resymau dros wneud y penderfyniad hwnnw.
- (7) Nid yw adran 143A(1)(b) a (3) o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 (argymhellion Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol ar gyflogau) yn gymwys –
- (a) pan fo cyfarwyddyd wedi ei roi o dan is-adran (1)(b) mewn perthynas â recriwtio prif swyddog anstatudol neu ddirprwy brif swyddog, i gynnig i dalu cyflog i'r person sy'n cael ei recriwtio sy'n wahanol i'r hyn a dalwyd i ragflaenydd y person hwnnw;
 - (b) pan fo cyfarwyddyd wedi ei roi o dan is-adran (3), i gynnig i dalu cyflog i'r person a benodir neu a ddynodir sy'n wahanol i'r hyn a dalwyd i ragflaenydd y person hwnnw.

- (2) The restricted activities are –
 - (a) making a relevant land acquisition or disposal;
 - (b) entering into a relevant contract or agreement;
 - (c) making a relevant capital acquisition;
 - (d) giving a relevant grant or other financial assistance;
 - (e) making a relevant loan;
 - (f) including an amount of financial reserves in a calculation under section 32 of the Local Government Finance Act 1992;
 - (g) starting the process of recruiting (including by way of internal recruitment) –
 - (i) a non-statutory chief officer mentioned in section 2(7) of the Local Government and Housing Act 1989;
 - (ii) a deputy chief officer mentioned in section 2(8) of that Act.
- (3) The Welsh Ministers may direct that a merging authority seeking to appoint or designate a person to a restricted post (including from among its existing officers) must comply with specified requirements about the appointment or designation.
- (4) “Restricted post”, in relation to a merging authority, means –
 - (a) the head of its paid service designated under section 4(1) of the Local Government and Housing Act 1989;
 - (b) its monitoring officer designated under section 5(1) of that Act;
 - (c) a statutory chief officer mentioned in section 2(6) of that Act.
- (5) A merging authority must –
 - (a) provide details of a proposal to carry out a restricted activity to any person specified for the purpose of subsection (1)(a) or (b) in respect of that activity;
 - (b) provide the Welsh Ministers with details of a proposal to appoint or designate a person to a restricted post where any requirements apply in relation to the appointment or designation by virtue of a direction under subsection (3).
- (6) If an opinion given for the purposes of subsection (1)(a) is that it would not be appropriate for a merging authority to carry out a restricted activity but the authority decides to carry it out, the authority must publish its reasons for making that decision.
- (7) Section 143A(1)(b) and (3) of the Local Government (Wales) Measure 2011 (recommendations of Independent Remuneration Panel for Wales on salary) does not apply –
 - (a) where a direction has been given under subsection (1)(b) in relation to the recruitment of a non-statutory chief officer or deputy chief officer, to a proposal to pay the recruited person a salary which is different to that paid to that person’s predecessor;
 - (b) where a direction has been given under subsection (3), to a proposal to pay the appointed or designated person a salary which is different to that paid to that person’s predecessor.

- (8) Mae'r cyfeiriad yn is-adran (7) at adran 143A o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 yn cynnwys cyfeiriad at yr adran honno fel y mae'n cael effaith o dan adran 39 o'r Ddeddf hon.
- (9) Mae cyfarwyddyd a roddir o dan yr adran hon yn cael effaith o'r dyddiad a bennir yn y cyfarwyddyd.

30 Cyfarwyddydau o dan adran 29(1): atodol

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys mewn perthynas â chyfarwyddyd o dan adran 29(1).
- (2) Caniateir rhoi cyfarwyddyd mewn perthynas â'r canlynol –
 - (a) un awdurdod sy'n uno;
 - (b) dau awdurdod penodedig neu ragor;
 - (c) awdurdodau o ddisgrifiad penodedig.
- (3) Caiff person a bennir fel person y mae'n ofynnol cael ei farn neu ei gydsyniad fod yn unrhyw awdurdod neu berson y mae Gweinidogion Cymru yn ei ystyried yn briodol, a chaiff hyn gynnwys Gweinidogion Cymru, unrhyw bwyllgor pontio ac unrhyw awdurdod cysgodol.
- (4) Caiff cyfarwyddyd bennu personau gwahanol –
 - (a) mewn perthynas â materion gwahanol y mae'n ofynnol cael barn neu gydsyniad yn eu cylch;
 - (b) mewn perthynas â gwahanol awdurdodau sy'n uno neu ddisgrifiadau gwahanol o awdurdodau.
- (5) Caiff cyfarwyddyd bennu, mewn perthynas â'r un gweithgaredd cyfyngedig, ofynion gwahanol mewn perthynas â thrafodion o werthoedd gwahanol.
- (6) Caiff cyfarwyddyd bennu, mewn perthynas â recriwtio prif swyddog anstatudol neu ddirprwy brif swyddog –
 - (a) gofynion gwahanol mewn perthynas â lefelau gwahanol o gydnabyddiaeth ariannol arfaethedig;
 - (b) gofynion gwahanol mewn perthynas â disgrifiadau gwahanol o swyddogion.
- (7) Caniateir rhoi barn neu gydsyniad at ddibenion cyfarwyddyd mewn perthynas â thrafodiad penodol neu drafodion o unrhyw ddisgrifiad.
- (8) Caniateir i unrhyw gydsyniad at ddibenion cyfarwyddyd gael ei roi yn ddiamod neu yn ddarostyngedig i amodau.
- (9) At ddibenion cyfarwyddyd sy'n ymwneud â recriwtio prif swyddog anstatudol neu ddirprwy brif swyddog, caiff barn a roddir, neu amodau y mae cydsyniad yn ddarostyngedig iddynt, ymwneud yn benodol –
 - (a) â'r gydnabyddiaeth ariannol sydd i fod yn daladwy i berson sy'n cael ei recriwtio;
 - (b) â hyd penodiad.
- (10) Mae unrhyw ddeddfiadau sy'n ymwneud â chaffaeliadau neu warediadau, ymrwymo i gontractau neu gytundebau, rhoi grantiau neu gymorth ariannol arall, rhoi benthyciadau, neu recriwtio neu benodi personau gan awdurdodau sy'n uno yn cael effaith yn ddarostyngedig i unrhyw gyfarwyddyd.

- (8) The reference in subsection (7) to section 143A of the Local Government (Wales) Measure 2011 includes a reference to that section as it has effect under section 39 of this Act.
- (9) A direction given under this section takes effect from the date specified in the direction.

30 Directions under section 29(1): supplementary

- (1) This section applies in relation to a direction under section 29(1).
- (2) A direction may be given in respect of –
 - (a) a single merging authority;
 - (b) two or more specified authorities;
 - (c) authorities of a specified description.
- (3) A person specified as a person whose opinion or consent is required may be such authority or person as the Welsh Ministers consider appropriate, and this may include the Welsh Ministers, any transition committee and any shadow authority.
- (4) A direction may specify different persons –
 - (a) in relation to different matters for which an opinion or consent is required;
 - (b) in relation to different merging authorities or descriptions of authority.
- (5) A direction may specify, in relation to the same restricted activity, different requirements in respect of transactions of different values.
- (6) A direction may specify, in relation to the recruitment of a non-statutory chief officer or deputy chief officer –
 - (a) different requirements in respect of different levels of proposed remuneration;
 - (b) different requirements in respect of different descriptions of officer.
- (7) An opinion or consent for the purposes of a direction may be given in respect of a particular transaction or transactions of any description.
- (8) Any consent for the purposes of a direction may be given unconditionally or subject to conditions.
- (9) For the purposes of a direction relating to the recruitment of a non-statutory chief officer or deputy chief officer, an opinion given, or conditions to which a consent is subject, may in particular relate to –
 - (a) the remuneration to be payable to a recruited person;
 - (b) the duration of an appointment.
- (10) Any enactments relating to acquisitions or disposals, entering into contracts or agreements, giving grants or other financial assistance, making loans, or the recruitment or appointment of persons by merging authorities have effect subject to any direction.

- (11) Mae cydsyniad sy'n ofynnol gan gyfarwyddyd yn ychwanegol at unrhyw gydsyniad sy'n ofynnol gan unrhyw un neu ragor o'r ddeddfiadau hynny.

31 Cyfarwyddydau o dan adran 29(1): darpariaeth bellach ynghylch cronfeydd wrth gefn

- (1) Caiff cyfarwyddyd o dan adran 29(1) –
- (a) darparu nad yw barn neu gydsyniad y person neu'r personau a bennir yn y cyfarwyddyd yn ofynnol er mwyn cynnwys, mewn cyfrifiad o dan adran 32 o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992, gronfeydd ariannol wrth gefn o ddisgrifiad a bennir yn y cyfarwyddyd;
 - (b) darparu, mewn perthynas ag unrhyw awdurdod sy'n uno, neu ddisgrifiad o awdurdod sy'n uno, nad yw barn neu gydsyniad yn ofynnol er mwyn cynnwys mewn cyfrifiad o'r fath swm o gronfeydd ariannol wrth gefn nad yw'n fwy na swm a bennir yn y cyfarwyddyd neu a ddyfernir oddi tano.
- (2) Os yw cyfarwyddyd yn cynnwys darpariaeth yn rhinwedd is-adran (1), mae'r cyfeiriad yn adran 29(2)(f) at swm o gronfeydd ariannol wrth gefn i'w ddarllen fel cyfeiriad at swm o gronfeydd ariannol wrth gefn ac eithrio swm a ganiateir gan y cyfarwyddyd.

32 Cyfarwyddydau o dan adran 29(3): atodol

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys mewn perthynas â chyfarwyddyd o dan adran 29(3).
- (2) Caniateir rhoi cyfarwyddyd mewn perthynas â'r canlynol –
- (a) un awdurdod sy'n uno;
 - (b) dau awdurdod penodedig neu ragor;
 - (c) awdurdodau o ddisgrifiad penodedig.
- (3) Caiff cyfarwyddyd bennu gofynion gwahanol ar gyfer swyddi o ddisgrifiadau gwahanol.
- (4) Caiff gofynion a osodir ar awdurdod sy'n uno gan gyfarwyddyd ymwneud, yn benodol –
- (a) â'r gydnabyddiaeth ariannol sydd i fod yn daladwy i berson a benodir neu a ddynodir;
 - (b) â hyd penodiad neu ddynodiad.
- (5) Mae unrhyw ddeddfiadau sy'n ymwneud â recriwtio, dynodi neu benodi personau gan awdurdodau sy'n uno yn cael effaith yn ddarostyngedig i unrhyw gyfarwyddyd.

33 Cyfarwyddydau: canlyniadau tramgwyddo

- (1) Mae caffaeliad neu warediad a wneir mewn modd sy'n tramgwyddo cyfarwyddyd a roddir o dan adran 29 yn ddi-rym.
- (2) Mae contract (gan gynnwys contract cyflogaeth) neu gytundeb yr ymrwymir iddo mewn modd sy'n tramgwyddo cyfarwyddyd a roddir o dan adran 29 yn anorfodadwy.
- (3) Mae grant neu gymorth ariannol arall, neu fenthyciad, a roddir mewn modd sy'n tramgwyddo cyfarwyddyd a roddir o dan adran 29 yn ad-daladwy.

- (11) Consent required by a direction is in addition to any consent required by any of those enactments.

31 Directions under section 29(1): further provision about reserves

- (1) A direction under section 29(1) –
- (a) may provide that the opinion or consent of the person or persons specified in the direction is not required for the inclusion, in a calculation under section 32 of the Local Government Finance Act 1992, of financial reserves of a description specified in the direction;
 - (b) may, in relation to any merging authority or description of merging authority, provide that an opinion or consent is not required for the inclusion in such a calculation of an amount of financial reserves not exceeding an amount specified in or determined under the direction.
- (2) If a direction contains provision by virtue of subsection (1), the reference in section 29(2)(f) to an amount of financial reserves is to be read as a reference to an amount of financial reserves other than an amount permitted by the direction.

32 Directions under section 29(3): supplementary

- (1) This section applies in relation to a direction under section 29(3).
- (2) A direction may be given in respect of –
- (a) a single merging authority;
 - (b) two or more specified authorities;
 - (c) authorities of a specified description.
- (3) A direction may specify different requirements for different descriptions of post.
- (4) Requirements imposed on a merging authority by a direction may, in particular, relate to –
- (a) the remuneration to be payable to an appointed or designated person;
 - (b) the duration of an appointment or designation.
- (5) Any enactments relating to the recruitment, designation or appointment of persons by merging authorities have effect subject to any direction.

33 Directions: consequences of contravention

- (1) An acquisition or disposal made in contravention of a direction given under section 29 is void.
- (2) A contract (including a contract for employment) or agreement entered into in contravention of a direction given under section 29 is unenforceable.
- (3) A grant or other financial assistance given, or a loan made, in contravention of a direction given under section 29 is repayable.

- (4) Os yw awdurdod sy'n uno yn cynnwys cronfeydd ariannol wrth gefn mewn cyfrifiad o dan adran 32 o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 mewn modd sy'n tramgwyddo cyfarwyddyd a roddir o dan adran 29, mae'r awdurdod i'w drin at ddibenion adran 30(8) o'r Ddeddf honno fel pe na bai wedi gwneud y cyfrifiadau sy'n ofynnol gan Bennod 3 o Ran 1 o'r Ddeddf honno.

34 Dehongli adrannau 29 i 36

- (1) Yn adrannau 29 a 35, ystyr "caffaeliad neu warediad tir perthnasol" yw caffael neu waredu tir os yw'r gydnabyddiaeth am y caffaeliad neu'r gwarediad yn fwy na £150,000.
- (2) Yn is-adran (1) mae'r cyfeiriad at gaffael neu waredu tir yn cynnwys –
- (a) caffael neu roi neu waredu unrhyw fuddiant mewn tir,
 - (b) ymrwymo i gontract i gaffael neu waredu tir neu i gaffael neu roi neu waredu unrhyw fuddiant mewn tir, ac
 - (c) caffael neu roi opsiwn i gaffael unrhyw dir neu unrhyw fuddiant mewn tir.
- (3) Yn adrannau 29 a 35, ystyr "contract neu gytundeb perthnasol" yw –
- (a) unrhyw gontract, ac eithrio contract cyfalaf, y mae'r gydnabyddiaeth oddi tano yn fwy na £150,000 pan fo –
 - (i) cyfnod y contract yn ymestyn y tu hwnt i'r dyddiad trosglwyddo, neu
 - (ii) y caniateir ymestyn y cyfnod hwnnw y tu hwnt i'r dyddiad trosglwyddo o dan delerau'r contract,
 - (b) unrhyw gontract cyfalaf y mae'r gydnabyddiaeth oddi tano yn fwy na £500,000, neu
 - (c) unrhyw gytundeb fframwaith o fewn ystyr rheoliad 2(1) o Reoliadau Contractau Cyhoeddus 2006 (O.S. 2006/5) pan fo –
 - (i) cyfnod y cytundeb fframwaith yn ymestyn y tu hwnt i'r dyddiad trosglwyddo, neu
 - (ii) y caniateir ymestyn y cyfnod hwnnw y tu hwnt i'r dyddiad trosglwyddo o dan delerau'r cytundeb fframwaith.
- (4) Yn is-adran (3) ystyr "contract cyfalaf" yw contract y mae'r gydnabyddiaeth sy'n daladwy gan yr awdurdod sy'n uno mewn perthynas ag ef yn wariant cyfalaf at ddibenion Pennod 1 o Ran 1 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2003 (cyllid cyfalaf).
- (5) Yn adrannau 29 a 35, ystyr "caffaeliad cyfalaf perthnasol" yw caffaeliad cyfalaf cyfranddaliadau neu gyfalaf benthyciad mewn unrhyw gorff corfforaethol y mae'r gydnabyddiaeth mewn perthynas ag ef yn fwy na £500,000, ac eithrio caffaeliad cyfalaf benthyciad pan fo –
- (a) caffaeliad y cyfalaf benthyciad yn fuddsoddiad at ddibenion rheoli materion ariannol yr awdurdod sy'n uno mewn modd darbodus, a
 - (b) y buddsoddiad yn cael ei ychwanegu at restr swyddogol a gedwir gan awdurdod cymwys mewn gwladwriaeth AEE.

- (4) If a merging authority includes financial reserves in a calculation under section 32 of the Local Government Finance Act 1992 in contravention of a direction given under section 29, the authority is to be treated for the purposes of section 30(8) of that Act as not having made the calculations required by Chapter 3 of Part 1 of that Act.

34 Interpretation of sections 29 to 36

- (1) In sections 29 and 35, “relevant land acquisition or disposal” means the acquisition or disposal of land if the consideration for the acquisition or disposal exceeds £150,000.
- (2) In subsection (1) the reference to the acquisition or disposal of land includes –
- (a) the acquisition or grant or disposal of any interest in land,
 - (b) entering into a contract to acquire or dispose of land or to acquire or grant or dispose of any interest in land, and
 - (c) acquiring or granting an option to acquire any land or any interest in land.
- (3) In sections 29 and 35, “relevant contract or agreement” means –
- (a) any contract, other than a capital contract, under which the consideration exceeds £150,000 where –
 - (i) the period of the contract extends beyond the transfer date, or
 - (ii) under the terms of the contract, that period may be extended beyond the transfer date,
 - (b) any capital contract under which the consideration exceeds £500,000, or
 - (c) any framework agreement within the meaning of regulation 2(1) of the Public Contracts Regulations 2006 (S.I. 2006/5) where –
 - (i) the period of the framework agreement extends beyond the transfer date, or
 - (ii) under the terms of the framework agreement, that period may be extended beyond the transfer date.
- (4) In subsection (3) “capital contract” means a contract in respect of which the consideration payable by the merging authority is expenditure which is capital expenditure for the purposes of Chapter 1 of Part 1 of the Local Government Act 2003 (capital finance).
- (5) In sections 29 and 35, “relevant capital acquisition” means an acquisition of share capital or loan capital in any body corporate in respect of which the consideration exceeds £500,000, other than an acquisition of loan capital where –
- (a) the acquisition of the loan capital is an investment for the purposes of the prudent management of the merging authority’s financial affairs, and
 - (b) the investment is admitted to an official list maintained by a competent authority in an EEA State.

- (6) Yn is-adran (5) (ac yn yr is-adran hon) –
 ystyr “awdurdod cymwys” (“*competent authority*”) yw awdurdod sy’n gyfrifol am gynnal y rhestr swyddogol mewn Gwladwriaeth AEE;
 o ran “rhestr swyddogol” (“*official list*”) –
- (a) mewn perthynas â’r Deyrnas Unedig, mae iddi’r ystyr a roddir i “official list” gan adran 103(1) o Ddeddf Gwasanaethau a Marchnadoedd Ariannol 2000, a
 - (b) mewn perthynas ag unrhyw Wladwriaeth AEE arall, yr ystyr yw’r rhestr gyfatebol a gedwir gan yr awdurdod cymwys yn y Wladwriaeth honno.
- (7) Yn adrannau 29 a 35, ystyr “grant neu gymorth ariannol arall perthnasol” yw grant neu gymorth ariannol arall (ac eithrio benthyciad) o fwy na £150,000.
- (8) Yn adrannau 29 a 35, ystyr “benthyciad perthnasol” yw benthyciad o fwy na £150,000 pan fo –
- (a) cyfnod y benthyciad yn ymestyn y tu hwnt i’r dyddiad trosglwyddo, neu
 - (b) y caniateir ymestyn y cyfnod hwnnw y tu hwnt i’r dyddiad trosglwyddo, o dan delerau’r benthyciad.
- (9) Yn adrannau 29 i 32 a 36, ystyr “penodedig” yw wedi ei bennu mewn cyfarwyddyd a roddir o dan adran 29.

35 Dyfarnu a yw trothwyon ariannol wedi eu croesi

- (1) At ddiben dyfarnu a yw trothwy ariannol a nodir yn adran 34 wedi ei groesi –
- (a) yn achos caffaeliad neu warediad tir perthnasol, mae’r gydnabyddiaeth ar gyfer unrhyw gaffaeliad neu warediad tir arall sy’n ymwneud â’r un mater, neu fater o ddisgrifiad tebyg, a wneir gan yr awdurdod sy’n uno ar ôl 26 Ionawr 2015 (sef y diwrnod y cyflwynwyd y Bil ar gyfer y Ddeddf hon i Gynulliad Cenedlaethol Cymru) i ffurfio rhan o’r dyfarniad;
 - (b) yn achos contract neu gytundeb perthnasol, mae’r gydnabyddiaeth o dan unrhyw gontract neu gytundeb arall sy’n ymwneud â’r un mater, neu fater o ddisgrifiad tebyg, yr ymrwma’r awdurdod sy’n uno iddo ar ôl 26 Ionawr 2015 i ffurfio rhan o’r dyfarniad;
 - (c) yn achos caffaeliad cyfalaf perthnasol, mae’r gydnabyddiaeth mewn perthynas â chaffaeliad cyfalaf cyfranddaliadau neu gyfalaf benthyciad yn yr un corff corfforaethol a wneir gan yr awdurdod sy’n uno ar ôl 26 Ionawr 2015 (ac eithrio caffaeliad pan fodlonir yr amodau a nodir ym mharagraffau (a) a (b) o adran 34(5)) i ffurfio rhan o’r dyfarniad;
 - (d) yn achos grant neu gymorth ariannol arall perthnasol, mae swm unrhyw grant neu gymorth ariannol arall (ac eithrio benthyciad) a roddir gan yr awdurdod sy’n uno i’r un person ar ôl 26 Ionawr 2015 i ffurfio rhan o’r dyfarniad;
 - (e) yn achos benthyciad perthnasol, mae swm unrhyw fenthyciad a roddir gan yr awdurdod sy’n uno i’r un person ar ôl 26 Ionawr 2015 i ffurfio rhan o’r dyfarniad.

- (6) In subsection (5) (and this subsection) –
- “competent authority” (“*awdurdod cymwys*”) means an authority which is responsible for maintaining the official list in an EEA State;
- “official list” (“*rhestr swyddogol*”) –
- (a) in relation to the United Kingdom, has the meaning given by section 103(1) of the Financial Services and Markets Act 2000, and
- (b) in relation to any other EEA State means the equivalent list maintained by the competent authority of that State.
- (7) In sections 29 and 35, “relevant grant or other financial assistance” means a grant or other financial assistance (other than a loan) of more than £150,000.
- (8) In sections 29 and 35, “relevant loan” means a loan of more than £150,000 where –
- (a) the period of the loan extends beyond the transfer date, or
- (b) under the terms of the loan, that period may be extended beyond the transfer date.
- (9) In sections 29 to 32 and 36, “specified” means specified in a direction given under section 29.

35 Determining whether financial limits have been exceeded

- (1) For the purpose of making a determination as to whether a financial limit set out in section 34 is exceeded –
- (a) in the case of a relevant land acquisition or disposal, the consideration for any other acquisition or disposal of land relating to the same or a similar description of matter made by the merging authority after 26 January 2015 (which was the day on which the Bill for this Act was introduced in the National Assembly for Wales) is to form part of the determination;
- (b) in the case of a relevant contract or agreement, the consideration under any other contract or agreement relating to the same or a similar description of matter entered into by the merging authority after 26 January 2015 is to form part of the determination;
- (c) in the case of a relevant capital acquisition, the consideration in respect of the acquisition of share capital or loan capital in the same body corporate made by the merging authority after 26 January 2015 (other than an acquisition where the conditions set out in paragraphs (a) and (b) of section 34(5) are met) is to form part of the determination;
- (d) in the case of a relevant grant or other financial assistance, the amount of any grant or other financial assistance (other than a loan) given by the merging authority to the same person after 26 January 2015 is to form part of the determination;
- (e) in the case of a relevant loan, the amount of any loan made by the merging authority to the same person after 26 January 2015 is to form part of the determination.

- (2) Pan na fo'r gydnabyddiaeth neu unrhyw ran o'r gydnabyddiaeth mewn perthynas â thrafodiad ar ffurf arian, mae'r trothwyon a nodir yn adran 34 yn gymwys i werth y gydnabyddiaeth.
- (3) Wrth ddyfarnu a yw trothwy a nodir yn adran 34 wedi ei groesi, pan fo cwestiwn yn codi ynghylch gwerth y gydnabyddiaeth mewn perthynas â thrafodiad, a bod y personau o dan sylw yn methu â dod i gytundeb, at ddibenion y dyfarniad mae Gweinidogion Cymru i benderfynu ar y cwestiwn.
- (4) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, roi ffigur gwahanol yn lle'r un a nodir am y tro yn is-adran (1), (3)(a) neu (b), (5), (7) neu (8) o adran 34.

36 Canllawiau mewn perthynas â thrafodion, recriwtio etc.

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru ddyroddi canllawiau –
 - (a) ynghylch gweithrediad adrannau 29 i 35;
 - (b) mewn perthynas ag unrhyw gyfarwyddyd a roddir o dan adran 29;
 - (c) ar gyflawni gweithgareddau cyfyngedig;
 - (d) ar benodi a dynodi personau i swyddi cyfyngedig.
- (2) Rhaid i awdurdodau sy'n uno ac unrhyw bersonau penodedig roi sylw i unrhyw ganllawiau a ddyroddir o dan is-adran (1).
- (3) Yn is-adran (1), mae i "gweithgaredd cyfyngedig" a "swydd gyfyngedig" yr ystyr a roddir iddynt yn adran 29.

Gofynion gwybodaeth

37 Gofyniad ar awdurdod sy'n uno i ddarparu gwybodaeth i Weinidogion Cymru

Caiff Gweinidogion Cymru ei gwneud yn ofynnol i awdurdod sy'n uno ddarparu i Weinidogion Cymru unrhyw wybodaeth y mae Gweinidogion Cymru o'r farn ei bod yn briodol ei gwneud yn ofynnol ei darparu iddynt at ddibenion rhoi effaith i drosglwyddo swyddogaethau'r awdurdod sy'n uno i'r prif awdurdod lleol newydd ar gyfer y brif ardal newydd y mae ardal yr awdurdod sy'n uno i gael ei huno i'w chreu, neu fel arall mewn cysylltiad â hynny.

38 Gofyniad ar awdurdod sy'n uno i ddarparu gwybodaeth i awdurdodau eraill

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru ei gwneud yn ofynnol i awdurdod sy'n uno ddarparu i gorff perthnasol unrhyw wybodaeth y mae Gweinidogion Cymru o'r farn ei bod yn briodol ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod sy'n uno ei darparu i'r corff perthnasol at ddibenion rhoi effaith i drosglwyddo swyddogaethau'r awdurdod sy'n uno i'r prif awdurdod lleol newydd ar gyfer y brif ardal newydd y mae ardal yr awdurdod sy'n uno i gael ei huno i'w chreu, neu fel arall mewn cysylltiad â hynny.
- (2) Mae'r canlynol yn gyrff perthnasol –
 - (a) unrhyw awdurdod arall sy'n uno y mae ei ardal i gael ei uno i greu'r un brif ardal newydd;
 - (b) y pwyllgor pontio a sefydlwyd gan yr awdurdod sy'n uno ac awdurdod arall neu awdurdodau eraill sy'n uno;

- (2) Where the consideration or any of the consideration in respect of a transaction is not in money, the limits set out in section 34 apply to the value of the consideration.
- (3) Where, in determining whether a limit set out in section 34 is exceeded, a question arises as to the value of the consideration in relation to a transaction and the persons concerned fail to reach agreement, for the purposes of the determination the question is to be decided by the Welsh Ministers.
- (4) The Welsh Ministers may by regulations substitute a different figure for that for the time being set out in subsection (1), (3)(a) or (b), (5), (7) or (8) of section 34.

36 Guidance in relation to transactions, recruitment etc.

- (1) The Welsh Ministers may issue guidance –
 - (a) as to the operation of sections 29 to 35;
 - (b) in relation to any direction given under section 29;
 - (c) on carrying out restricted activities;
 - (d) on appointing and designating persons to restricted posts.
- (2) Merging authorities and any specified persons must have regard to any guidance issued under subsection (1).
- (3) In subsection (1), “restricted activity” and “restricted post” each have the meaning given in section 29.

Information requirements

37 Requirement on merging authority to provide information to Welsh Ministers

The Welsh Ministers may require a merging authority to provide to the Welsh Ministers any information which the Welsh Ministers consider it appropriate to require to be provided to them for the purposes of giving effect to, or otherwise in connection with, the transfer of the functions of the merging authority to the new principal local authority for the new principal area into which the merging authority’s area is to be merged.

38 Requirement on merging authority to provide information to other authorities

- (1) The Welsh Ministers may require a merging authority to provide to a relevant body any information which the Welsh Ministers consider it appropriate to require to be provided by it to the relevant body for the purposes of giving effect to, or otherwise in connection with, the transfer of the functions of the merging authority to the new principal local authority for the new principal area into which the merging authority’s area is to be merged.
- (2) The following are relevant bodies –
 - (a) any other merging authority whose area is to be merged into the same new principal area;
 - (b) the transition committee established by the merging authority and another merging authority or authorities;

(c) yr awdurdod cysgodol ar gyfer y brif ardal newydd.

Darpariaethau eraill sy'n ymwneud â Phanel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol

39 Ymestyn dros dro swyddogaethau'r Panel sy'n ymwneud â phenaethiaid gwasanaethau cyflogedig i brif swyddogion

- (1) Mae adran 143A o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 (swyddogaethau'r Panel mewn perthynas â chyflogau penaethiaid gwasanaethau cyflogedig) yn cael effaith mewn perthynas â chyflog ar gyfer gwasanaeth neu wasanaethau yn ystod y cyfnod perthnasol a delir i brif swyddog prif awdurdod lleol nad yw'n bennaeth gwasanaeth cyflogedig fel ag y mae mewn perthynas â chyflog a delir i'r pennaeth gwasanaeth cyflogedig hwnnw.
- (2) Yn is-adran (1) –
 - ystyr "y cyfnod perthnasol" (*"the relevant period"*) yw'r cyfnod sy'n dechrau â'r diwrnod y daw'r adran hon i rym ac sy'n dod i ben â 31 Mawrth 2020;
 - mae i "pennaeth gwasanaeth cyflogedig" (*"head of paid service"*) a "cyflog" (*"salary"*) yr ystyron a roddir gan adran 143A(7) o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011;
 - mae i "prif swyddog", mewn perthynas â phrif awdurdod lleol, yr ystyr a roddir i "chief officer" yn adran 43(2) o Ddeddf Lleoliaeth 2011.
- (3) Caiff Gweinidogion Cymru ddyroddi canllawiau ynghylch arfer ei swyddogaethau o dan adran 143A o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 yn unol ag is-adran (1); ac wrth arfer y swyddogaethau hynny yn unol â'r is-adran honno rhaid i'r Panel roi sylw i unrhyw ganllawiau a ddyroddir o dan yr is-adran hon.

40 Newidiadau i'r ddyletswydd i roi sylw i argymhellion y Panel ynghylch cyflogau

- (1) Mae adran 143A o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 (swyddogaethau'r Panel mewn perthynas â chyflogau penaethiaid gwasanaethau cyflogedig) wedi ei diwygio fel a ganlyn.
- (2) Ar ôl is-adran (3) mewnosoder –
 - “(3A) Ond caiff awdurdod perthnasol cymwys sydd wedi ymgynghori â'r Panel ynghylch gostyngiad arfaethedig mewn cyflog wneud y gostyngiad cyn derbyn argymhelliad gan y Panel os nad yw'r contract y mae'r cyflog yn daladwy oddi tano yn atal yr awdurdod rhag newid y cyflog ar ôl derbyn argymhelliad.
 - (3B) Pan fo awdurdod perthnasol cymwys yn newid cyflog ei bennaeth gwasanaeth cyflogedig yn unol ag is-adran (3A) ac yn derbyn argymhelliad gan y Panel ynghylch y newid wedi hynny –
 - (a) rhaid iddo ailystyried y cyflog, a
 - (b) wrth wneud hynny, rhaid iddo roi sylw i'r argymhelliad.”
- (3) Ar ôl is-adran (4) mewnosoder –
 - “(4A) Rhaid i'r Panel hysbysu Gweinidogion Cymru am bob argymhelliad y mae'n ei wneud o dan yr adran hon.”

- (c) the shadow authority for the new principal area.

Other provisions relating to Independent Remuneration Panel for Wales

39 Temporary extension of functions of Panel relating to heads of paid service to chief officers

- (1) Section 143A of the Local Government (Wales) Measure 2011 (functions of Panel in relation to salaries of heads of paid service) has effect in relation to salary for service or services during the relevant period paid to a chief officer of a principal local authority other than the head of paid service as in relation to salary paid to that head of paid service.
- (2) In subsection (1) –
- “chief officer” (*“prif swyddog”*), in relation to a principal local authority, has the same meaning as in section 43(2) of the Localism Act 2011;
- “head of paid service” (*“pennaeth gwasanaeth cyflogedig”*) and “salary” (*“cyflog”*) have the meanings given by section 143A(7) of the Local Government (Wales) Measure 2011;
- “the relevant period” (*“y cyfnod perthnasol”*) means the period beginning with the day on which this section comes into force and ending with 31 March 2020.
- (3) The Welsh Ministers may issue guidance about the exercise of its functions under section 143A of the Local Government (Wales) Measure 2011 in accordance with subsection (1); and in exercising those functions in accordance with that subsection the Panel must have regard to any guidance issued under this subsection.

40 Changes to duty to have regard to Panel recommendations about salaries

- (1) Section 143A of the Local Government (Wales) Measure 2011 (functions of Panel in relation to salaries of heads of paid service) is amended as follows.
- (2) After subsection (3) insert –
- “(3A) But a qualifying relevant authority that has consulted the Panel about a proposed reduction in salary may make the reduction before receiving a recommendation from the Panel if the contract under which the salary is payable does not prevent the authority from changing the salary after receiving a recommendation.
- (3B) A qualifying relevant authority that makes a change to the salary of its head of paid service in accordance with subsection (3A) and subsequently receives a recommendation from the Panel about the change –
- (a) must reconsider the salary, and
- (b) when doing so, must have regard to the recommendation.”
- (3) After subsection (4) insert –
- “(4A) The Panel must notify the Welsh Ministers of every recommendation it makes under this section.”

(4) Ar ôl is-adran (5) mewnosoder –

“(5A) Rhaid i awdurdod perthnasol cymwys –

- (a) hysbysu’r Panel a Gweinidogion Cymru am ei ymateb i argymhelliad a wnaed gan y Panel ynghylch newid i gyflog ei bennaeth gwasanaeth cyflogedig cyn diwedd y cyfnod o 14 o ddiwrnodau sy’n dechrau â’r diwrnod y mae’r awdurdod yn penderfynu ar yr ymateb, a
- (b) peidio â newid y cyflog cyn –
 - (i) diwedd y cyfnod o wyth wythnos sy’n dechrau â’r diwrnod y mae’r awdurdod yn hysbysu Gweinidogion Cymru o dan baragraff (a), neu
 - (ii) os yw Gweinidogion Cymru, cyn diwedd y cyfnod hwnnw, yn hysbysu’r awdurdod na fyddant yn rhoi cyfarwyddyd i’r awdurdod o dan is-adran (5B), y diwrnod y derbynnir yr hysbysiad hwnnw.

(5B) Os yw Gweinidogion Cymru yn ystyried bod ymateb awdurdod perthnasol cymwys i argymhelliad a wnaed gan y Panel ynghylch newid i gyflog yn golygu y bydd yr awdurdod yn talu (neu, o dan is-adran (3A), ei fod yn talu) cyflog sy’n anghyson â’r argymhelliad, caiff Gweinidogion Cymru –

- (a) cyfarwyddo’r awdurdod i ailystyried y cyflog, a
- (b) pennu yn y cyfarwyddyd erbyn pryd y mae’n rhaid i’r awdurdod wneud hynny.”

41 Aelodaeth y Panel

- (1) Mae paragraff 1 o Atodlen 2 i Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 (aelodaeth y Panel) wedi ei ddiwygio fel a ganlyn.
- (2) Yn is-baragraff (1), yn lle “Pum” rhodder “Dim llai na 3, a dim mwy na 7,”.
- (3) Hepgorer is-baragraff (5) (cyflogeion awdurdodau lleol etc. heb eu hanghymhwyso rhag bod yn aelodau).

Amrywiol

42 Arolwg o gynghorwyr ac ymgeiswyr na fu iddynt lwyddo i gael eu hethol yn gynghorwyr

- (1) Mae adran 1 o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 (dyletswydd i gynnal arolwg o gynghorwyr ac ymgeiswyr na fu iddynt lwyddo i gael eu hethol yn gynghorwyr) wedi ei diwygio fel a ganlyn.
- (2) Yn is-adran (2) (awdurdod lleol i gynnal arolwg ar ôl pob etholiad cyffredin), yn lle “ar ôl pob” rhodder “, neu drefnu i gynnal arolwg, mewn perthynas â phob”.
- (3) Ar ôl is-adran (3) mewnosoder –

“(3A) Yn achos etholiad cyffredin caniateir i arolwg gael ei gynnal –

- (a) yn llwyr ar ôl yr etholiad cyffredin, neu

- (4) After subsection (5) insert –
- “(5A) A qualifying relevant authority –
- (a) must notify the Panel and the Welsh Ministers of its response to a recommendation made by the Panel about a change to the salary of its head of paid service before the end of the period of 14 days starting with the day on which the authority determines the response, and
- (b) must not make a change to the salary before –
- (i) the end of the period of eight weeks starting with the day on which the authority notifies the Welsh Ministers under paragraph (a), or
- (ii) if, before the end of that period, the Welsh Ministers notify the authority that they will not be giving the authority a direction under subsection (5B), the day on which that notice is received.
- (5B) If the Welsh Ministers consider that a qualifying relevant authority’s response to a recommendation made by the Panel about a change of salary means that the authority will pay (or, under subsection (3A), is paying) a salary which is inconsistent with the recommendation, the Welsh Ministers –
- (a) may direct the authority to reconsider the salary, and
- (b) may specify in the direction the time by which the authority must do so.”

41 Panel membership

- (1) Paragraph 1 of Schedule 2 to the Local Government (Wales) Measure 2011 (membership of Panel) is amended as follows.
- (2) In sub-paragraph (1), for “five” substitute “not fewer than 3, and not more than 7,”.
- (3) Omit sub-paragraph (5) (employees of local authorities etc. not disqualified from membership).

Miscellaneous

42 Survey of councillors and unsuccessful candidates for election as councillors

- (1) Section 1 of the Local Government (Wales) Measure 2011 (duty to conduct survey of councillors and unsuccessful candidates for election as councillors) is amended as follows.
- (2) In subsection (2) (local authority to conduct survey after each ordinary election), for “after” substitute “, or arrange for the conduct of a survey, in relation to”.
- (3) After subsection (3) insert –

“(3A) A survey in the case of an ordinary election may be conducted –

(a) entirely after the ordinary election, or

- (b) drwy ofyn i'r ymgeiswyr i gael eu hethol i swydd cynghorydd ateb y cwestiynau rhagnodedig cyn yr etholiad cyffredin a chrynhoi'r wybodaeth a ddarparwyd wedi hynny."
- (4) Yn is-adran (5) (dim dyletswydd i ddarparu gwybodaeth) yn lle "gynghorydd neu ymgeisydd na lwyddodd i gael ei ethol i swydd cynghorydd" rhodder "unrhyw unigolyn".
- (5) Hepgorer adran (6) (awdurdod lleol i wneud trefniadau i wybodaeth gael ei darparu yn ddienw).

43 Cynigion a gyflwynwyd cyn i Ran 3 o Ddeddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru) 2013 gychwyn

Yn adran 74(2) o Ddeddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru) 2013 (adolygiadau o dan Ran 4 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 sy'n mynd rhagddynt ar adeg cychwyn Rhan 3 o Ddeddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru) 2013), mewnosoder ar y diwedd "ac at ddibenion cynigion a gyflwynwyd i Weinidogion Cymru cyn yr adeg honno."

Atodol

44 Rheoliadau

- (1) Mae unrhyw bŵer gan Weinidogion Cymru i wneud rheoliadau o dan y Ddeddf hon yn arferadwy drwy offeryn statudol.
- (2) Ni chaniateir i reoliadau uno a rheoliadau o dan adran 10 neu 11 gael eu gwneud oni bai bod drafft o'r offeryn statudol sy'n cynnwys y rheoliadau wedi ei osod gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru, a'i gymeradwyo drwy benderfyniad ganddo.
- (3) Mae offeryn statudol sy'n cynnwys rheoliadau o dan adran 24 neu 35(4) yn ddarostyngedig i'w ddi-ddymu yn unol â phenderfyniad gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru.

45 Dehongli

Yn y Ddeddf hon—

mae i "adolygiad cychwynnol" (*"initial review"*) yr ystyr a roddir gan adran 16(2);

mae i "awdurdod cysgodol" (*"shadow authority"*) yr ystyr a roddir gan adran 2(7);

mae i "awdurdod sy'n uno" (*"merging authority"*) yr ystyr a roddir gan adran 2(3);

ystyr "y Comisiwn" (*"the Commission"*) yw Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru;

mae i "dyddiad trosglwyddo" (*"transfer date"*) yr ystyr a roddir gan adran 2(8);

mae i "newidiadau canlyniadol perthnasol" (*"relevant consequential changes"*) yr ystyr a roddir gan adran 16(3);

ystyr "y Panel" (*"the Panel"*) yw Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol;

mae i "prif ardal" (*"principal area"*) yr ystyr a roddir gan adran 2(4);

- (b) by asking the candidates for election to the office of councillor to answer the prescribed questions before the ordinary election and collating the information provided afterwards."
- (4) In subsection (5) (no duty to provide information) for "a councillor or an unsuccessful candidate for election to the office of councillor" substitute "any individual".
- (5) Omit subsection (6) (local authority to arrange for information to be provided anonymously).

43 Proposals submitted before commencement of Part 3 of Local Government (Democracy) (Wales) Act 2013

In section 74(2) of the Local Government (Democracy) (Wales) Act 2013 (reviews under Part 4 of Local Government Act 1972 ongoing at commencement of Part 3 of Local Government (Democracy) (Wales) Act 2013), insert at the end "and for the purposes of proposals submitted to the Welsh Ministers before that time."

Supplementary

44 Regulations

- (1) Any power of the Welsh Ministers to make regulations under this Act is exercisable by statutory instrument.
- (2) Merger regulations and regulations under section 10 or 11 may not be made unless a draft of the statutory instrument containing the regulations has been laid before, and approved by a resolution of, the National Assembly for Wales.
- (3) A statutory instrument containing regulations under section 24 or 35(4) is subject to annulment in pursuance of a resolution of the National Assembly for Wales.

45 Interpretation

In this Act –

"the Commission" (*"y Comisiwn"*) means the Local Democracy and Boundary Commission for Wales;

"electoral arrangements" (*"trefniadau etholiadol"*) has the meaning given by section 16(4);

"initial review" (*"adolygiad cychwynnol"*) has the meaning given by section 16(2);

"the mandatory consultees" (*"yr ymgynghoreion mandadol"*) has the meaning given by section 19(3);

"merger regulations" (*"rheoliadau uno"*) has the meaning given by section 2(2);

"merging authority" (*"awdurdod sy'n uno"*) has the meaning given by section 2(3);

"the Panel" (*"y Panel"*) means the Independent Remuneration Panel for Wales;

"principal area" (*"prif ardal"*) has the meaning given by section 2(4);

mae i “prif ardal arfaethedig” (“*proposed principal area*”) yr ystyr a roddir gan adran 2(6);

mae i “prif awdurdod lleol” (“*principal local authority*”) yr ystyr a roddir gan adran 2(5);

mae i “pwyllgor pontio” (“*transition committee*”) yr ystyr a roddir gan adran 2(9);

mae i “rheoliadau uno” (“*merger regulations*”) yr ystyr a roddir gan adran 2(2);

mae i “trefniadau etholiadol” (“*electoral arrangements*”) yr ystyr a roddir gan adran 16(4);

mae i “yr ymgygoreion mandadol” (“*the mandatory consultees*”) yr ystyr a roddir gan adran 19(3).

46 Cychwyn

- (1) Daw adrannau 25 i 28 a 37 i 43 i rym ar ddiwedd y cyfnod o 2 fis sy’n dechrau â’r diwrnod y caiff y Ddeddf hon y Cydsyniad Brenhinol.
- (2) Yn ddarostyngedig i hynny, daw’r Ddeddf hon i rym drannoeth y diwrnod y caiff y Ddeddf hon y Cydsyniad Brenhinol.

47 Enw byr

Enw byr y Ddeddf hon yw Deddf Llywodraeth Leol (Cymru) 2015.

“principal local authority” (“*prif awdurdod lleol*”) has the meaning given by section 2(5);

“proposed principal area” (“*prif ardal arfaethedig*”) has the meaning given by section 2(6);

“relevant consequential changes” (“*newidiadau canlyniadol perthnasol*”) has the meaning given by section 16(3);

“shadow authority” (“*awdurdod cysgodol*”) has the meaning given by section 2(7);

“transfer date” (“*dyddiad trosglwyddo*”) has the meaning given by section 2(8);

“transition committee” (“*pwyllgor pontio*”) has the meaning given by section 2(9).

46 Commencement

- (1) Sections 25 to 28 and 37 to 43 come into force at the end of the period of 2 months beginning with the day on which this Act receives Royal Assent.
- (2) Subject to that, this Act comes into force on the day following that on which this Act receives Royal Assent.

47 Short title

The short title of this Act is the Local Government (Wales) Act 2015.

Cyhoeddwyd gan TSO (Y Llyfrfa) ac ar gael o:

Ar-lein

www.tsoshop.co.uk

Post, Ffôn, Ffacs ac E-bost

TSO

Blwch Post 29, Norwich, NR3 1GN

Archebion ffôn/Ymholiadau cyffredinol 0333 202 5070

Archebion ffacs: 0333 202 5080

E-bost: customer.services@tso.co.uk

Ffôn Testun: 0333 202 5077

Y Llyfrfa

12 Bridge Street, Parliament Square,

Llundain SW1A 2JX

Archebion ffôn/Ymholiadau cyffredinol: 020 7219 3890

Archebion ffacs: 020 7219 3866

E-bost: bookshop@parliament.uk

Rhyngrwyd: <http://www.bookshop.parliament.uk>

TSO@Blackwell ac Asiantau Achrededig eraill

Published by TSO (The Stationery Office) and available from:

Online

www.tsoshop.co.uk

Mail, Telephone, Fax & E-mail

TSO

PO Box 29, Norwich NR3 1GN

General enquiries: 0333 202 5070

Fax orders: 0333 202 5080

Email: customer.services@tso.co.uk

Textphone: 0333 202 5077

The Houses of Parliament Shop

12 Bridge Street, Parliament Square

London SW1A 2JX

Telephone orders: 020 7219 3890

General enquiries: 020 7219 3890

Fax orders: 020 7219 3866

Email: bookshop@parliament.uk

Internet: <http://www.bookshop.parliament.uk>

TSO@Blackwell and other Accredited Agents

ISBN 978-0-348-11194-1

9 780348 111941